

Jihočeská universita v Českých Budějovicích

Teologická fakulta

Oddělení praxe

Bakalářská práce

Pěstounská péče

Vedoucí práce: Mgr. Helena Machulová, Ph.D.

Autor práce: Irena Chaloupková, DiS

Studijní obor: Sociální a charitativní práce

Forma studia: kombinovaná

Ročník: třetí

2020

Bakalářská práce

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění, souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb., zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

Datum: 24. 4. 2020

.....

Irena Chaloupková, DiS

Poděkování

„Touto cestou děkuji rodině za podporu v době studia a Mgr. Heleně Machulové, Ph.D. za odborné vedení práce, čas, trpělivost a ochotu.“

Irena Chaloupková, DiS.

Obsah

Úvod.....	6
1 Pěstounská péče	7
1.1 Charakteristika pěstounské péče	8
1.2 Formy pěstounské péče	10
1.3 Práva a povinnosti pěstounů.....	11
1.4 Vznik a zánik pěstounské péče	12
2 Odborné posuzování pěstounů.....	14
2.1 Proces, než jsou žadatelé zařazeni do evidence pěstounů.....	15
2.2 Poradní sbor	16
2.3 Přípravné kurzy pro pěstouny	17
2.4 Spisová dokumentace.....	19
3 Služby pro pěstounské rodiny.....	20
3.1 Dohoda o výkonu pěstounské péče	20
3.2 Školení pěstounů	21
3.3 Služby pro pěstouny	21
4 Doprovodné organizace	23
4.1 Proč je pro pěstouny doprovodná organizace potřebná	24
4.2 S čím doprovodná organizace pěstounům pomáhá	24
4.3 Jak a kde doprovodnou organizaci získat.....	25
4.4 Výkon pěstounské péče.....	26
5 Rozdíl mezi pěstounskou péčí a pěstounskou péčí na přechodnou dobu	28
5.1 Odlišnosti obou typů pěstounské péče	29
5.2 Jaké jsou rozdíly v odborném posuzování	34
Závěr	36
Bibliografie	37
Seznam příloh	40

Abstrakt.....	51
Abstract.....	52

Úvod

Rodina je základ společnosti a nejdůležitějšími osobami pro dítě jsou právě jeho rodiče. Bohužel spousta dětí v rodině nežije, neboť jejich biologičtí rodiče nejsou na výchování dětí připraveni či nemají dostatečné zázemí pro jejich výchovu. Nastává otázka, jaká bude budoucnost těchto dětí? Skončí snad v kojeneckých ústavech nebo v dětských domovech po několika měsících a rocích? Aby tomu tak nebylo, existuje pomoc dětem prostřednictvím pěstounské péče a pěstounské péče na přechodnou dobu.

Svoji bakalářskou práci jsem tedy zaměřila na téma pěstounská péče. Není mi lhostejný osud dětí, které ztratily svoji rodinu – mámu, tátu a další příbuzné nebo pro ty, jež se narodí lidem, kteří se o ně nemohou anebo nechtějí starat. S touto problematikou mám osobní zkušenosti díky mé matce, která byla dva roky profesionálním pěstounem. Uvědomila jsem si, že to pro ni nebylo jednoduché, ani pro ostatní členy naší rodiny. Dále jsem se s pěstounskou péčí seznámila při průběžné praxi na Městském úřadě, oddělení sociálně – právní ochrany dětí v Týně nad Vltavou. V průběhu rozhovoru se sociální pracovníci tohoto úřadu jsem pochopila, že příchod nového dítěte do pěstounské rodiny není pro tuto rodinu vůbec jednoduchý, pěstounská rodina musí zajistit nejen základní potřeby, ale také psychickou podporu. Dále se tato rodina musí vyrovnat s reakcemi od okolí širší rodiny, sousedů ale i přátel, případně kolegů ze zaměstnání, které nemusí být vždy pozitivní.

Cílem mé bakalářské práce je porovnat pěstounskou péči na přechodnou dobu a pěstounskou péči dlouhodobou a zároveň zmapovat proces odborného posuzování žadatelů o pěstounskou péči. V mé bakalářské práci jsou popsány a objasněny základní pojmy pěstounské péče, popsány práva a povinnosti pěstounů, vysvětlen proces posuzování pěstounů, proč si musí pěstounská rodina zajistit doprovodnou organizaci, proč je pro pěstouny potřebná a jaký je rozdíl mezi pěstounskou péčí na přechodnou dobu a pěstounskou péčí dlouhodobou.

1 Pěstounská péče

První kapitola zahrnuje charakteristiku náhradní rodinné péče a její formy. V podkapitolách je podrobněji popsána pěstounská péče a její rozdělení. Dále jsou zde uvedena práva a povinnosti pěstounů a jak pěstounská péče vzniká a zaniká.

Náhradní rodinná péče je péče o dítě, o které se nestará jeho biologická rodina, ale rodina náhradní. Řadíme sem osvojení, poručnictví a pěstounskou péči. Cílem této péče je vychovávat děti v rodině a minimalizovat péči v dětských domovech či jiných ústavech.¹

Podle zákona 359/1999 Sb., o sociálně – právní ochraně dětí mají k dítěti rodiče práva a povinnosti a jsou za ně odpovědní. Rodiče jsou zákonnými zástupci dítěte, pokud tomu tak není, je dítěti ustanoven opatrovník nebo se pro dítě hledá nová rodina v rámci náhradní rodinné péče. Cílem je zajistit dítěti podnětné, bezpečné a zdravé prostředí v rodině jiné, a to adoptivní nebo pěstounské.²

Pokud se rodina rozhodne pro výkon náhradní rodinné péče, měla by si celou situaci zodpovědně a dlouhodobě promyslet. Rodina by měla být schopna přijmout cizí dítě a nemít vůči němu žádné předsudky, toto musí zvážit již před podáním žádosti o náhradní rodinnou péči.³

Osvojení je u nás nejčastější formou náhradní rodinné péče. Osvojitelé získávají stejná práva a povinnosti k osvojenému dítěti jako biologičtí rodiče, tím pádem rodičovská práva k biologické rodině zanikají.⁴

V rodném listě dítěte jsou místo biologických rodičů zapsáni osvojitelé na základě rozhodnutí soudu. Osvojené dítě přebírá příjmení osvojitelů a vztah k biologické rodině zaniká. Biologická matka musí dát k soudu souhlas osobním prohlášením k osvojení,

---

¹ Srov. Děti patří domů z. s. *Náhradní rodinná péče*. Praha, Děti patří domů z. s. 2020 [online]. [cit. 3. 4. 2020]. Dostupné na WWW. <https://www.detipatridomu.cz/2017/12/20/nahradni-rodinna-pece/>

² Srov. Matějček, Z. Koluchová, J. *Osvojení a pěstounská péče* s. 12-13.

³ Srov. Gabriel, Z. Novák, T. *Psychologické poradenství v náhradní rodinné péči* s. 71.

⁴ Srov. Gabriel, Z. Novák, T. *Psychologické poradenství v náhradní rodinné péči* s. 42.

tento souhlas může do 3 měsíců odvolat. V České republice existuje možnost i osvojení mezinárodního.⁵

Osvojení probíhá v anonymitě, biologická rodina tedy nezná totožnost osvojitelů. Osvojení rozdělujeme na osvojení prosté a na osvojení plné. Rozdíl mezi těmito typy se týká zrušení osvojení. Osvojení prosté jde zrušit pouze z vážných důvodů, a to rozhodnutím soudu na návrh osvojitele nebo zletilého osvojence. Osvojení plné nelze zrušit, touto formou lze osvojit pouze dítě starší jednoho roku. Žadatel o osvojení musí být svéprávná zletilá osoba s přiměřeným věkovým rozdílem k dítěti. Osvojitelem se nemůže stát prarodič ani sourozenec, zde je navrhována jiná forma náhradní rodinné péče, například pěstounská péče.⁶

U poručenské péče je dítě právně volné a poručník se stává zákonným zástupcem dítěte a také spravuje jeho majetek. V rodném listě jsou nadále uvedeni biologičtí rodiče. Poručník přebírá k dítěti odpovědnost poručenským slibem.⁷

Poručníka dítěti ustanoví soud v případě, kdy dítěti zemřeli biologičtí rodiče, pokud biologický rodič byl zbaven rodičovské odpovědnosti nebo pokud jsou nesvéprávní plném rozsahu. Poručník má nárok na finanční odměnu, která je i u pěstounské péče.⁸

Soud může poručníka ustanovit na doporučení rodičů. Poručníkem se tedy může stát osoba příbuzná, osoba blízká nebo jiná osoba, kterou určil soud, jmenovaná osoba může poručnictví odmítnout. Než je zvolen poručník, vykonává tuto funkci orgán sociálně právní ochrany dětí.⁹

1.1 Charakteristika pěstounské péče

Pěstounská péče je zahrnuta v zákoně č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí. Je jednou z forem náhradní rodinné péče a zřizuje ji stát. Jde zde o zabezpečení dítěte a pěstouni jsou za péči finančně odměňováni. Dítě může být svěřeno manželům

---

⁵ Srov. MPSV Formy náhradní rodinná péče. *Osvojení..* [online]. Praha © Ministerstvo práce a sociálních věcí [cit. 7. 4. 2020]. Dostupné na WWW. <https://www.mpsv.cz/web/cz/formy-nahradni-rodinne-pece>

⁶ Srov. Matoušek, O. *Encyklopedie sociální práce*. s.468

⁷ Srov. Zezulová, D. *Pěstounská péče*, s. 16.

⁸ Srov. Matějček, Z. Koluchová, J. *Osvojení a pěstounská péče* s. 17-18.

⁹ Srov. MPSV Formy náhradní rodinná péče. *Poručenství..* [online]. Praha © Ministerstvo práce a sociálních věcí [cit. 7. 4. 2020]. Dostupné na WWW. <https://www.mpsv.cz/web/cz/formy-nahradni-rodinne-pece>

nebo fyzické osobě. Vždy jde o zájem dítěte. Pěstouni zastupují dítě pouze v běžných záležitostech, v mimořádných situacích je potřeba mít souhlas zákonného zástupce (například vyřízení cestovního pasu). Do pěstounské péče je dítě svěřeno rozhodnutím soudu a také soud může pěstounskou péči zrušit. Pěstouni jsou povinni informovat soud o jejich výkonu péče. Dítě v pěstounské péči má právo vídat biologické rodiče. V případě, že dítě o biologické rodiče nejeví zájem nebo je ustanoven soudem zákaz styku biologických rodičů, tak se dítě s biologickou rodinou nestýká.¹⁰

Tento typ náhradní rodinné péče se zaměřuje zejména na děti, které již nejsou vhodné pro osvojení či adopci. Dále pro děti, které mají zdravotní handicap, jsou jiného etnika, popřípadě jsou to celé sourozenecké skupiny. Tato péče se také týká dětí, o které sice mají rodiče zájem, ale nejsou schopni jim zajistit správné podmínky pro výchovu. Zmiňovaná náhradní rodinná péče je určitým druhem smlouvy státu a rodiny, která přijímá výchovu daného dítěte. Je důležité upozornit, že rodiče v pěstounské péči nemají plnohodnotná rodičovská práva a k dítěti nemají vyživovací povinnost. Veškerá tato práva a povinnosti zůstávají biologickým rodičům. Dítě v pěstounské péči nemusí být umístěno do samostatné rodiny, tato péče může probíhat i v SOS vesničkách a být tedy formou skupinovou.¹¹

Důležitým aspektem v náhradním rodičovství je obor duševního zdraví. Ten, kdo se rozhodne být náhradním rodičem, by se měl v první řadě ztotožnit s touto rolí. Náhradní rodič by se měl vybavit pestrou škálou dovedností, znalostí a porozumění pro přijaté děti. Každý z nás má v sobě sociální citění, proto je důležité se na roli pěstouna připravit a zajistit tak šťastnou rodinu, pěstounskému dítěti bezproblémové dětství a řádné rodičovství.¹²

V pěstounské péči přebírá pěstoun zodpovědnost za výchovu svěřeného dítěte, ale právně zde nevzniká vztah jako mezi rodičem a dítětem. Stát tuto formu péče finančně zajišťuje. Dítě v pěstounské péči zná své biologické rodiče a pěstounská rodina musí svěřenému dítěti umožnit kontakt s jeho biologickými rodiči. Tato forma péče má

---

¹⁰ Srov. Matějček, Z. Koluchová, J. *Osvojení a pěstounská péče* s. 16.

¹¹ Srov. Zezulová, D. *Pěstounská péče*, s. 16.

¹² Srov. Winnette, P. *Užitečný rádce pro (náhradní) rodiče*, s. 12.

přednost před ústavní výchovou a v první řadě se upřednostňuje pěstounská péče osobě příbuzné či blízké.¹³

1.2 Formy pěstounské péče

Každý rodič má dána práva a povinnosti k výchově svých dětí, pokud tyto náležitosti nejsou vhodným způsobem plněny a hrozí zde nebezpečí ve výchově a nepříznivý vývoj dítěte, je na orgánu sociálně-právní ochrany dětí, aby zajistil řádnou péči dítěti ve smyslu náhradní rodinné péče. V tomto případě se jedná o výkon pěstounské péče dlouhodobé, pěstounské péče na přechodnou dobu, příbuzenské, individuální a skupinové péče.¹⁴

Příbuzenská pěstounská péče je další forma pěstounské péče, kdy je dítě svěřeno osobě v příbuzenském vztahu. Na prvním místě jsou to prarodiče, dále starší sourozenci, ale také širší rodina, jakou jsou tety a strýcové. V ojedinělých případech vzdálení příbuzní.¹⁵

Do individuální pěstounské péče řadíme příbuzenskou pěstounskou péči, pěstounskou péči dlouhodobou a také, když je rodině svěřeno jedno až čtyři pěstounské děti a jsou vychovávány v prostředí přirozeném spolu s biologickými dětmi pěstounských rodičů. Dále máme skupinovou pěstounskou péči, kde jsou čtyři a více dětí. Tato forma péče je vykonávána v zařízeních zabývajících se pěstounskou péčí nebo SOS vesničkách.¹⁶

Nejnovější formou pěstounské péče je pěstounská péče na přechodnou dobu platná od roku 2006. V této formě jde o pomoc dětem, které jsou ohrožené. Smyslem této péče je co nejrychleji děti umístit do náhradní rodiny nebo je navrátit do původní rodiny. Velký důraz se zde klade na vhodnost pěstounů. Dítě je do pěstounské péče na přechodnou dobu svěřeno po určitou dobu, než se zlepší situace v rodině biologické nebo se dítě svěří do náhradní rodiny. Dítě je do pěstounské péče na přechodnou dobu svěřeno předběžným opatřením na návrh soudu. Pěstounská péče na přechodnou dobu je časově omezena, a to po dobu jednoho roku. Tato doba je prodloužena pouze v případě, kdy je

---

¹³ Srov. Bubleová, V. *Základní informace o pěstounské péči a péči poručníka*, s. 7.

¹⁴ Srov. MPSV *Formy náhradní rodinné péče. Pěstounské péče*. [online]. Praha © Ministerstvo práce a sociálních věcí [cit. 26. 3. 2020]. Dostupné na WWW. <https://www.mpsv.cz/web/cz/formy-nahradni-rodinne-pece>.

¹⁵ Srov. Gabriel, Z. Novák, T. *Psychologické poradenství v náhradní rodinné péči* s. 48.

¹⁶ Srov. Provazníková, H. *Náhradní rodinná péče*, s. 4.

do rodiny svěřen sourozenec dítěte. Pěstouni jsou zařazeni v evidenci osob a v případě potřeby musí být připraveny přijmout dítě do své péče.¹⁷

1.3 Práva a povinnosti pěstounů

Pěstounská péče je definovaná v zákoně č. 89/2012 Sb., v občanském zákoníku, v zákoně č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí a v zákoně č. 117/1995 Sb., o státní podpoře, kde jsou stanoveny dávky pěstounské péče. Nemocenské a důchodové pojištění je stanoveno v právních předpisech o sociálním zabezpečení.¹⁸

Pěstouni jsou povinni dítě vychovávat a pečovat o něj jako o dítě biologické. V běžných záležitostech dítě zastupují jako zákonný zástupce. Pouze v podstatných záležitostech musí být informována biologická rodina. Pěstouni jsou povinni umožnit dítěti kontakt s biologickou rodinou a dalšími příbuznými. Styk s rodinou nemusí umožnit tehdy, pokud to stanoví soud. Pěstouni nemají k pěstounskému dítěti vyživovací povinnost, tu má biologická rodina nebo stát. Dále je pěstoun povinen zajistit svěřenému dítěti trvalou nebo dočasnou pomoc (např.: při úmrtí blízké osoby), zajištění celodenní péče, zajištění psychologické, terapeutické nebo jiné odborné pomoci. Pěstoun má povinnost vzdělávat se v oblasti výchovy a péče o dítě, a to v rozsahu 24 hodin ročně. Další z povinností pěstouna je umožnit styk dítěte a pěstounské rodiny s doprovodnou organizací v časovém rozmezí dvou měsíců, a to pro kontrolu naplnění dohody o výkonu pěstounské péče. Tuto povinnost mají pěstouni i k pracovníkům obecního úřadu či obce s rozšířenou působností, a to v časovém rozmezí šesti měsíců, kteří dohlížejí na výchovu a vývoj pěstounského dítěte. Pěstoun se může podílet na individuálním plánu ochrany dítěte (styk s biologickou rodinou, prohlubovat vztah mezi pěstounskou rodinou a dítětem...). S každou pěstounskou rodinou je uzavřena dohoda o výkonu pěstounské péče, kde jsou stanovena konkrétní práva a povinnosti pěstounů.¹⁹

Výkon pěstounské péče je velmi náročný, proto mají pěstouni právo na psychologickou, terapeutickou nebo jinou odbornou pomoc v rozmezí jednou za šest měsíců. Jedná se zde o pomoc individuální, párovou (pro pěstouny) nebo pro celou rodinu. Pěstouni

---

¹⁷ Srov. Bubleová, V. *Základní informace o pěstounské péči a péči poručníka*, s. 10-11

¹⁸ Srov. Matějček, Z.; Koluchová, J. *Osvojení a pěstounská péče*, s. 15-16

¹⁹ Srov. MPSV Formy náhradní rodinná péče. *Pěstounské péče*. [online]. Praha © Ministerstvo práce a sociálních věcí [cit. 26. 3. 2020]. Dostupné na <https://www.mpsv.cz/web/cz/formy-nahradni-rodinne-pece>.

mají právo na další služby, jako jsou například: supervize, právní poradenství, psychologické poradenství. Tyto služby jsou pěstounům nabízeny nad rámec poradenství, krajského úřadu a doprovodné organizace. Dále má pěstoun právo na poskytnutí trvalé nebo dočasné pomoci o svěřené dítě, tímto je myšlena účelová odlehčovací služba nebo respitní péče v případě, kdy pěstoun nemůže zajistit plnohodnotnou péči svěřenému dítěti. Toto právo pěstoun využívá při řešení nezbytných osobních záležitostech, úmrtí v rodině nebo pokud pěstoun onemocní.²⁰

1.4 Vznik a zánik pěstounské péče

O svěření dítěte do pěstounské péče rozhoduje soud, při tomto jednání jsou přítomni biologičtí rodiče dítěte, kteří mají stále rodičovská práva, a tedy je důležité, aby věděli, komu a kam je dítě svěřeno. V případě zlepšení situace v biologické rodině mohou rodiče zažádat zpět o svěření do péče.²¹

Dítě, které je ohrožené nebo nemá v biologické rodině podmínky k řádné výchově a péči, může být svěřeno do pěstounské péče, která má přednost před ústavní výchovou. Dítě je svěřeno pěstounům s trvalým bydlištěm v České republice a s pěstounskou péčí musí souhlasit. V případě zájmu svěření do péče osobě v příbuzenském vztahu či blízkém vztahu soud dá tomuto svěření přednost. Do pěstounské péče je dítě svěřeno jednotlivci, ale i manželům. Pokud se manželé v průběhu výkonu pěstounské péče rozvádějí, musí mít upraveny povinnosti a práva po rozvodu, jinak je soud nerozvede. Pokud dojde ke smrti jednoho z manželů, je dítě svěřeno do péče pozůstalého pěstouna. Dítě může být svěřeno do péče pouze jednomu z manželů se souhlasem druhé osoby z manželství, ale na péči se podílejí oba.²²

Pěstounská péče může být ukončena pouze ze dvou důvodů. Jedním z důvodů je ukončení soudní cestou, a to pouze z vážných důvodů na návrh pěstouna anebo zletilostí dítěte.²³

---

²⁰ Srov. Virtuální knihovna NRP. Práva pěstounů. *Právo na služby*. [online]. Praha Nadace J&T [cit. 1. 4. 2020]. Dostupné na <http://www.knihovnanrp.cz/nahradni-rodinna-pece/pestouni/prava-pestounu/>

²¹ Srov. Kaczor, P. *Sociální politika a sociální systém ČR*, s. 169.

²² Srov. MPSV. Formy náhradní rodinná péče. *Pěstounské péče*. [online]. Praha © Ministerstvo práce a sociálních věcí [cit. 26. 3. 2020]. Dostupné na <https://www.mpsv.cz/web/cz/formy-nahradni-rodinne-pece>.

²³ Srov. Novotná, V. Fejt, V. *Sociálně-právní ochrana dětí*, s. 72.

Pokud je dítě v pěstounské péči nezaopatřené i v době zletilosti například studiem, je možné péči prodloužit do 26 let, tím pádem biologičtí rodiče mají na dítě rodičovská práva.²⁴

---

²⁴ Srov. Kaczor, P. *Sociální politika a sociální systém ČR*, s. 169.

2 Odborné posuzování pěstounů

V předešlých kapitolách jsem se zabývala charakteristice co zahrnuje pěstounská péče, jaké jsou její formy, jaká práva a povinnosti mají pěstouni a nyní bych se zmínila o odborném posuzování pěstounů. V následných podkapitolách je vysvětlen proces před zařazením pěstounů do evidence, přípravné kurzy pro pěstouny, poradní sbor a spisová dokumentace pěstounů.

Před vlastním podáním žádosti s žadateli probere sociální pracovnice celou situaci a možné požadavky pro přijetí dítěte. Žadatelé si mohou určit věk, pohlaví, etnikum dítěte, zároveň sdělí sociální pracovníci motivaci a důvody k přijetí dítěte. Další důležitou částí je probrat s žadateli, zda by přijmuli dítě se zdravotním handicapem či sourozence. Sociální pracovnice bude zprostředkovatelem pěstounské péče.²⁵

Žadatelé o pěstounskou péči musí k žádosti dodat doklad o státním občanství, fotografie v barevné podobě (podle fotografií poradní sbor navrhuje vhodné dítě do péče), na kterých budou oba žadatelé, zprávu o zdravotním stavu vystavenou praktickým lékařem (pokud mají žadatelé závažné zdravotní problémy, nemusí jim být umožněno vykonávat pěstounskou péči nebo jim posudkový lékař tuto péči nedoporučí, většinou se jedná o duševní onemocnění), posudek o stálých příjmech, zprávu o sociálních poměrech, kterou vypracuje sociální pracovnice na základě sociálního šetření žadatelů (v této zprávě jsou zaznamenány bytové a sociální poměry), opis rejstříku trestů (obsahuje všechny tresty žadatele), písemný souhlas s absolvováním přípravy na přijetí dítěte.²⁶

Součástí přílohy č. I. přikládám dotazník o náhradní rodinné péči a v příloze II. žádost o zařazení do evidence pěstounů.

Dalším kritériem je vyhodnocení rodinné situace. Posuzuje se stabilní partnerský svazek, který nemá žádné současné konflikty. Zároveň životní zabezpečení a aktuální

---

²⁵ Srov. Matějček, Z. Koluchová, J. *Osvojení a pěstounská péče* s. 22-23.

²⁶ Srov. Gabriel, Z. Novák, T. *Psychologické poradenství v náhradní rodinné péči* s.78.

bydlení, důležité je také posoudit zdravotní stav a osobnost žadatelů, zda nemá žadatel psychické poruchy, a nebo není členem rizikové skupiny, sekty.²⁷

Sociální pracovnice vede i rozhovor s biologickými dětmi v rodině (s ohledem na věk), které se mohou k celé situaci vyjádřit. Dále se posuzují schopnosti dětí v biologické rodině.²⁸

Pokud sociální pracovnice obecního úřadu nashromáždí všechny potřebné dokumenty od žadatelů, může předat spisovou dokumentaci na krajský úřad, který bude nadále žadatele posuzovat. Tato fáze trvá zhruba 2 až 3 měsíce ode dne, kdy podají žadatelé žádost o výkon pěstounské péče.²⁹

2.1 Proces, než jsou žadatelé zařazeni do evidence pěstounů

Pokud je spisová dokumentace postoupena na krajský úřad, nastává proces posuzování žadatelů o pěstounskou péči. V tomto procesu je zahrnuta i příprava na přijetí pěstounského dítěte do rodiny.³⁰

Součástí tohoto procesu je i psychologické posuzování budoucích pěstounů (osobnostní test a pohovor s psychologem), které zahrnuje témata rodinné situace (manželství, stabilitu jejich vztahu, konflikty), životní zkušenosti (s výchovou biologických dětí, pracovní zkušenosti), dětství (jaké bylo, co prožili), přístup k výchově dětí (jaký názor mají na výchovu, jaké výchovné metody uplatňují, proč je uplatňují), proč se pro náhradní rodinnou péči rozhodli (důvody, motivace, přesvědčení).³¹

Součástí zprávy by měl být i názor doprovodné organizace, u které budou žadatelé absolvovat přípravné kurzy. Zpráva zahrnuje, zda bude rodina schopna přijmout dítě do náhradní rodinné péče, jaká forma by byla pro rodinu nejvhodnější a proč. Do zprávy mohou uvést i nedoporučení pro náhradní rodinnou péči nebo uvést různé náměty a výhrady k žadatelům.³²

---

²⁷ Srov. Mylaw. *Pěstounská péče na přechodnou dobu*. [online]. Praha: MYLAW, 2020 [cit. 26. 3. 2020]. Dostupné na WWW. <https://mylaw.cz/clanek/pestounska-pece-na-prechodnou-dobu-699>

²⁸ Srov. Bubleová, V. *Základní informace o pěstounské péči a péči poručníka*, s. 27.

²⁹ Srov. Gabriel, Z. Novák, T. *Psychologické poradenství v náhradní rodinné péči* s.74-79.

³⁰ Srov. Arnoldová, A. *Sociální péče 2. díl*. s. 258.

³¹ Srov. Matějček, Z. Koluchová, J. *Osvojení a pěstounská péče* s. 23-24.

³² Srov. Vávrová, A. *Přípravy pro budoucí náhradní rodiče*. s. 23.

Krajský úřad dále prověří vhodnost žadatelů na obcích s rozšířenou působností, u praktického lékaře (žadatelé musí udat jméno a adresu svého ošetřujícího lékaře). Dále krajský úřad spolupracuje se školským zařízením (biologických dětí), zaměstnavatelem, dalšími odbornými zařízeními.³³

Další podmínkou jsou přípravné kurzy, které musí být úspěšně absolvovány. Organizace, která přípravu zprostředkovává, vystaví hodnocení, které je součástí posuzování pěstounů a krajský úřad k tomuto hodnocení přihlíží, hodnocení může rozhodnutí ovlivnit.³⁴

Pokud krajský úřad vydá rozhodnutí o schválení, jsou pěstouni zařazeni do evidence pěstounů. V průběhu posuzování si mohou pěstouni celou situaci rozmyslet a být odvoláni.³⁵

2.2 Poradní sbor

O rozhodnutí, zda bude dítě svěřeno do pěstounské péče, nerozhoduje poradní sbor. Poradní sbor tvoří komise odborníků, kteří se scházejí za účelem rozhodnutí v rámci krajského úřadu. Cílem poradního sboru je vybrat vhodné pěstounské rodiče pro konkrétní dítě. Hejtman příslušného kraje volí a odvolává členy sboru a jejich zástupce. Sbor musí mít nejméně pět členů. Poradní sbor pouze doporučuje krajskému úřadu vhodnost rodičů pro dítě, ale striktně nenařizuje výběr dané rodiny. Sbor má k dispozici na výběr několik pěstounských rodin a z tohoto výběru jednu zvolí. Psycholog, který spolupracuje s žadateli o pěstounskou péči, vytváří takzvaný předvýběr poradnímu sboru a vychází z dokumentace žadatelů i dítěte. Pokud poradní sbor potřebuje přizvat další odborníky (církevní pracovní, genetik, psychiatr...), je mu vyhověno.³⁶

Poradní sbor je tedy skupina odborníků (dětských lékařů, pedagogů, psychologů, sociálních pracovníků, právníků...), kteří posuzují situaci dětí vyžadující pomoc a které mohou být předány do pěstounské péče. Evidence žadatelů je seřazena podle pořadí a na zhodnocení poradního sboru je umístění dítěte do konkrétní rodiny z evidence.³⁷

---

³³ Srov. Novotná, V. Fejt, V. *Sociálně-právní ochrana dětí*. s.114

³⁴ Srov. Bubleová, V. *Základní informace o pěstounské péči a péči poručníka*, s. 28.

³⁵ Srov. Středisko náhradní rodinné péče. *Pěstounská péče*. [online]. Praha, Středisko náhradní rodinné péče [cit. 27. 3. 2020]. Dostupné na WWW.<https://www.nahradnirodina.cz/pestounska-pece#proceszprostredkovani>.

³⁶ Srov. Gabriel, Z. Novák, T. *Psychologické poradenství v náhradní rodinné péči* s. 88-93.

³⁷ Srov. Matějček, Z. Koluchová, J. *Osvojení a pěstounská péče* s. 24.

2.3 Přípravné kurzy pro pěstouny

Žadatelé musí absolvovat přípravné kurzy pro pěstouny, které jsou dané zákonem. Na přípravných kurzech musí mít žadatelé aktivní účast. Cílem kurzů je připravit náhradní rodiče na výkon pěstounské péče, zvýšit jejich kompetence, aby péče byla kvalitní a bezpečná.³⁸

Absolvování přípravných kurzů je povinné, a to ze zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí. Přípravné kurzy pro náhradní rodiče organizují krajské úřady, ale i jiné organizace například doprovodné, které mají akreditaci pro realizaci přípravných kurzů.³⁹

Odborná příprava pro dlouhodobé pěstouny je v rozsahu 48 hodin a pro pěstouny na přechodnou dobu je v rozsahu 72 hodin (zde se klade důraz na hlubší přípravu pěstounů). Tento rozsah je dán zákonem.⁴⁰

Přípravné kurzy mají část teoretickou i zážitkovou, při kurzech si žadatelé rozšiřují povědomí o předpokladech stát se pěstounským rodičem. V rámci kurzu jsou seznámeni s právními otázkami pěstounské péče, projdou základním zdravotnickým školením a problematikou ústavní péče (děti do pěstounské péče nemusí přicházet z biologické rodiny, ale také z ústavní péče). Budoucí pěstouni by měli být připraveni na příchod nového člena rodiny, tedy svěřeného dítěte.⁴¹

Kurzy se dělí na individuální a skupinové. Individuální kurzy obsahují pohovory, které jsou uskutečněny na začátku a na konci kurzu a dále individuální přípravu žadatelů jako jsou jejich očekávání od výkonu pěstounské péče a konkrétními potřebami rodiny. Skupinová příprava se zaměřuje na teoretickou i praktickou část, která je uskutečněna ve skupinách s dalšími žadateli.⁴²

Na přípravných kurzech se žadatelé seznamují s nácvikem praktických řešení situací, které mohou s přijatým dítětem zažívat, dále se seznámí s kazuistikami problémových

---

³⁸ Srov. Dobrá rodina. *Připravujeme pěstouna a osvojitele* [online]. Praha: Dobrá rodina o.p.s.2015 [cit. 1. 4. 2020]. Dostupné na [www. http://www.dobrarodina.cz/co-delame/pripravy](http://www.dobrarodina.cz/co-delame/pripravy).

³⁹ Srov. Vávrová, A. *Přípravy pro budoucí náhradní rodiče*. s. 9.

⁴⁰ Srov. Dobrá rodina. *Jak vypadají přípravy a psychologické posouzení v Dobré rodině?* [online]. Praha: Dobrá rodina o.p.s.2015 [cit. 1. 4. 2020]. Dostupné na [www. http://www.dobrarodina.cz/co-delame/pripravy/jak-vypadaji](http://www.dobrarodina.cz/co-delame/pripravy/jak-vypadaji)

⁴¹ Srov. Gabriel, Z. Novák, T. *Psychologické poradenství v náhradní rodinné péči* s.78.

⁴² Srov. Vávrová, A. *Přípravy pro budoucí náhradní rodiče*. s. 13.

situací. Během kurzů se mohou žadatelé setkat s odborníky jako jsou lékaři, psychologové, sociální pracovníci, ale také s dětmi, které byly vychovávány v pěstounské péči nebo pěstouny, kteří již pěstounskou péči vykonávají.⁴³

Přípravné kurzy se dotýkají témat jako je sebepoznání žadatelů a s tím souvisí jejich rodinný systém a sociální kontakty, seznámení se s naplňováním práv a potřeb svěřeného dítěte. V rámci kurzů je také spolupráce s dalšími odborníky (jak s nimi komunikovat, s čím nám mohou pomoci, kdy se na ně obrátit). Žadatelé se zdokonalují v komunikaci s dítětem, jak k dítěti mají přistupovat s vědomím jeho důstojnosti a zachováním lidských hodnot. Jak žadatelé mají rozvíjet schopnosti dítěte, zájmy dítěte a jak pochopit jeho specifika. Žadatelé se budou rozvíjet v uspokojování citových, sociálních a vzdělávacích potřeb svěřeného dítěte a také se budou vzdělávat v oblasti péče a zdraví dítěte. Dále bude pěstounům osvojen postup při komunikaci a styku přijatého dítěte s blízkými osobami. Velmi důležitou částí bude žadatele připravit na práci s biologickými dětmi.⁴⁴

Velký důraz na přípravných kurzech se klade na attachment. Attachment je vazba mezi matkou a dítětem, v tomto případě vazba mezi pěstounem a dítětem. Pokud se tato vazba nepodaří, dítě může zažívat stres, strach, ohrožení či osamělost. Tento proces je velmi důležitý u pěstounské péče na přechodnou dobu, kdy pěstouni velmi často přebírají děti novorozeneckého věku a attachment se rozvíjí během prvních let života a mezi pátým a šestým rokem života se stabilizuje. Důležité je, jaké postavení má k attachmentu pěstoun, protože tím mohou ovlivnit attachment u dítěte.⁴⁵

Přípravné kurzy vedou lektoři, kteří jsou z oblasti sociální práce, psychologie, speciální pedagogiky a mají v této problematice odborné znalosti a zkušenosti. Účastníci kurzu během přípravy dostávají odkazy na odbornou literaturu, tištěné materiály a informace z přednášek. S žadateli je vedená pravidelná supervize. Příprava pro budoucí žadatele je velmi důležitou složkou, která ale může pouze nastínit problematiku pěstounství, žadatelé zde mohou pochopit všechny souvislosti s touto problematikou. Závěrem přípravných kurzů je závěrečné hodnocení, které je zasláno na krajský úřad. Přípravné

---

⁴³ Srov. Dobrá rodina. *Jak probíhají jednotlivá setkání?* [online]. Praha: Dobrá rodina o.p.s.2015 [cit. 1. 4. 2020]. Dostupné na WWW. <http://www.dobrarodina.cz/co-delame/pripravy/jak-probihaji>

⁴⁴ Srov. Dobrá rodina. *Připravujeme pěstoun a osvojitele* [online]. Praha: Dobrá rodina o.p.s.2015 [cit. 1. 4. 2020]. Dostupné na www. <http://www.dobrarodina.cz/co-delame/pripravy>

⁴⁵ Srov. Winnette, P. *Užitečný rádce pro (náhradní) rodiče*, s. 34-36.

kurzy jsou uzavřením odborného posuzování. Pokud je žadatelé úspěšně absolvují, krajský úřad vydá rozhodnutí o zařazení do evidence pěstounů.⁴⁶

2.4 Spisová dokumentace

Spisová dokumentace je založena sociální pracovníci příslušného obecního úřadu, která je založena již při první schůzce, kde se žadatelé informují o náhradním rodičovství. Do spisové dokumentace je tedy založena zpráva z informativní schůzky. Po další schůzce sociální pracovníce do spisové dokumentace založí žádost o náhradní rodinnou péči, doklad o státním občanství žadatele, zprávu o zdravotním stavu (od praktického lékaře) a údaje o ekonomických poměrech. Dále bude obsahovat zprávu o sociálních poměrech, kterou si sociální pracovníce zpracuje na základě sociálního šetření v rodině a opis z evidence Rejstříků trestů (tento krok není v kompetenci žadatele, ale vyžádá si ho krajský úřad). Součástí dokumentace musí být písemný souhlas, že orgán sociálně-právní ochrany dětí, který zprostředkovává pěstounskou péči, může sbírat a zjišťovat další potřebné údaje a informace, písemný souhlas o účasti na přípravných kurzech pro pěstouny a stanovisko krajského úřadu o výkonu pěstounské péče.⁴⁷

---

⁴⁶ Srov. Vávrová, A. *Přípravy pro budoucí náhradní rodiče*. s. 10-14.

⁴⁷ Srov. Matějček, Z.; Koluchová, J. *Osvojení a pěstounská péče*, s. 23.

3 Služby pro pěstounské rodiny

Třetí kapitola se věnuje dohodě o výkonu pěstounské péče a službám pro pěstouny. Je zde uvedeno, s kým a proč se dohoda o výkonu pěstounské péče uzavírá, jak se vzdělávají pěstouni nad rámec povinných přípravných kurzů a jaké služby mohou pěstouni v pěstounské péči využívat.

3.1 Dohoda o výkonu pěstounské péče

Dohodu o výkonu pěstounské péče uzavírá pěstoun s doprovodnou organizací podle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně – právní ochraně dětí. Povinností pěstouna je uzavřít dohodu s doprovodnou organizací do 30 dnů, jestliže jsou pěstouni na přechodnou dobu zařazeni do evidence osob a v případě dlouhodobých pěstounů od svěřeni pěstounského dítěte do péče.⁴⁸

Dohodu o výkonu pěstounské péče mohou pěstouni uzavřít s příslušným obecním úřadem v rámci odboru sociálně-právní ochrany dětí nebo s neziskovou organizací, která má příslušnou akreditaci a může doprovázet pěstounské rodiny. Pěstouni by měli toto rozhodnutí velice dobře zvážit, aby si vybrali doprovodnou organizaci, která jim bude nápomocná a bude pěstouny motivovat při výkonu pěstounské péče.⁴⁹

Dohoda o výkonu pěstounské péče se sestavuje na základě individuálního plánu ochrany dítěte. Je zde důležité zohlednit zájmy, potřeby, práva a povinnosti dítěte i pěstounů.⁵⁰

Doprovodná organizace je povinna kontrolovat jednou za dva měsíce pěstounskou rodinu, zda tato rodina naplňuje dohodu o výkonu pěstounské péče. Pracovník doprovodné organizace by měl vést rozhovor s pěstouny i s pěstounským dítětem a jednou za šest měsíců zaslat zprávu obecnímu úřadu na odbor sociálně-právní ochrany dětí. Pokud je v rodině více pěstounských dětí, uzavírá se pouze jedna dohoda o výkonu pěstounské péče, pokud dohodu uzavírají manželé, uzavírá se společná dohoda. Dohoda se neuzavře v případě, že je dítě svěřeno do péče pouze jednomu z rodičů nebo pokud rodiče spolu nežijí minimálně tři měsíce. Tato dohoda trvá

---

⁴⁸ Srov. Dobrá rodina. *Co je dohoda o výkonu pěstounské péče?* [online]. Praha: Dobrá rodina o.p.s.2015 [cit. 1. 4. 2020]. Dostupné na [www. http://www.dobrarodina.cz/co-delame/dohody/co-je-dohoda](http://www.dobrarodina.cz/co-delame/dohody/co-je-dohoda)

⁴⁹ Srov. Pěstounská péče na přechodnou dobu. *Jak vypadá pohotovost PPPD.* [online]. [cit. 3. 4. 2020]. Dostupné na [www. https://www.rpp.cz/inpage/pohotovost-rpp/](https://www.rpp.cz/inpage/pohotovost-rpp/)

⁵⁰ Srov. Bubleová,V. *Základní informace o pěstounské péči a péči poručníka*, s. 31

po celou dobu výkonu pěstounské péče. Dohodu o výkonu pěstounské péče mohou vypovědět pěstouni v případě ukončení výkonu pěstounské péče nebo zda si najdou doprovodnou organizaci jinou. Doprovodná organizace může vypovědět smlouvu v případě závažného nebo opakovaného porušení dohody, ale i při odmítnutí přijmout dítě do pěstounské péče na přechodnou dobu bez udání vážného důvodu.⁵¹

3.2 Školení pěstounů

Pěstouni na přechodnou dobu i pěstouni dlouhodobí jsou ze zákona povinni se dále vzdělávat v rozsahu 24 hodin za rok. Cílem a povinností pěstouna je zvyšovat si odborné znalosti v oblasti výchovy a péče o svěřené dítě. Školení probíhá formou víkendových pobytů, jednodenních školení, zahraničních školení, samostudia (odborné literatury). Obsahem těchto školení jsou besedy, semináře, zážitkové kurzy.⁵²

Pěstounům jsou školení nabízena doprovodnou organizací nebo si mohou pěstouni školení vybrat ze škály nabídek různých organizací.⁵³

Pracovník doprovodné organizace, který úzce spolupracuje s rodinou a zná její situaci, může pěstounům doporučit témata vzdělávání, která by pro ně byla přínosem nebo jim pomohla vyřešit aktuální problém, který rodina řeší. Pracovník organizace sestavuje společně s pěstouny roční plán vzdělávání, kde je obsaženo, jak budou pěstouni plnit tento plán. Organizace se snaží pěstounům přizpůsobit plán a nabídku školení tak, aby to pro ně nebylo přítěží ale pomocí. Nabízí školení s blízkým místem konání, je možnost školení plnit v rámci víkendů i v pracovních dnech.⁵⁴

3.3 Služby pro pěstouny

Pěstouni se během výkonu péče setkají s různými problémovými situacemi, se kterými jim mohou pomoci odborníci v službách určených pro náhradní rodiny. Kontakty na odbornou pomoc a odborníky mohou získat již v rámci odborných příprav. Většinou

---

⁵¹ Srov. Mylaw. *Dohoda o výkonu pěstounské péče*. [online]. Praha: MYLAW, 2020 [cit. 1. 4. 2020]. Dostupné na WWW. <https://mylaw.cz/clanek/dohoda-o-vykonu-pestounske-pece-521>

⁵² Srov. Paventia z.s. *Povinné vzdělávání pěstounů*. [online]. Český Krumlov: Paventia z. s. [cit. 1. 4. 2020]. Dostupné na WWW. <https://www.paventia.cz/sluzby/dobrovolnictvi-/povinne-vzdelavani-pestounu/>.

⁵³ Srov. Sdružení pěstounských rodin. *Vzdělávání*. [online]. Brno: Sdružení pěstounských rodin. [cit. 1. 4. 2020]. Dostupné na WWW. <http://www.pestouni.cz/pro-pestouny/vzdelavani/>

⁵⁴ Srov. Dobrá rodina. *Jak doprovázíme pěstouny*. [online]. Praha: Dobrá rodina o.p.s. 2015 [cit. 3. 4. 2020]. Dostupné na www.dobrarodina.cz/co-delame/dohody/doprovazeni#vzd%C4%9B1%C3%A1v%C3%A1n%C3%AD

se jedná o pomoc při výchově pěstounských dětí, psychologicko-terapeutické pomoci a při asistovaném kontaktu s biologickou rodinou.⁵⁵

V mnoha ohledech jsou upřednostňovány služby v domácím tedy přirozeném prostředí než v institucích. Radíme sem služby sociální péče:

- Osobní asistence, služby sociální péče, kde může rodina využít služeb rané péče, intervenční centra, nízkoprahová zařízení pro děti a mládež (toto se týká starších dětí v pěstounské rodině) a sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi.
- Pěstounské rodiny mohou využít i poradenské služby, kde se mohou informovat o právech a povinnostech pěstounů i dětí, spolupráce s biologickou rodinou, problematice ve výchově dítěte a sociální politikou. Cílem je pěstounům poradit, upřesnit, ale i podpořit a motivovat je pro další výkon pěstounské péče a zvládnutí životní situace či problému.
- Rodiny mohou dále využít služeb poraden pro rodinu a mezilidských vztahů, kde se mohou zaměřit na vyřešení osobní, rodinné i vztahové situace (případný rozvod rodičů, mezigenerační problémy).
- Pěstouni se mohou obrátit i na pedagogicko-psychologické poradny, speciálně pedagogická centra (v případě zdravotního postižení dítěte) a střediska výchovné péče pro děti a mládež.⁵⁶

---

⁵⁵ Srov. Bubleová, V. *Základní informace o pěstounské péči a péči poručníka*, s.30-31

⁵⁶ Srov. Arnoldová, A. *Sociální péče 2. díl.* s. 247-248

4 Doprovodné organizace

V předešlé kapitole jsou popsány služby pro pěstouny a dohoda o výkonu pěstounské péče. V této kapitole se zaměřím na doprovodné organizace, kde popíši, jak organizace fungují, proč jsou pro pěstouny doprovodné organizace potřebné, kde je získat, s čím pěstounům pomáhají.

Pěstouni si vybírají doprovodnou organizaci podle vlastního uvážení. Mohou si vybrat mezi obecním úřadem konkrétně odborem sociálně-právní ochrany dětí nebo neziskovou organizací. Po výběru organizace se uzavírá dohoda o výkonu pěstounské péče mezi pěstouny a organizací.⁵⁷

Doprovodná organizace pro pěstounskou rodinu určí klíčového pracovníka, který bude s rodinou nadále úzce spolupracovat. S klíčovým pracovníkem uzavírá pěstounská rodina dohodu o výkonu pěstounské péče a také spolupracuje s odborem sociálně-právní ochrany dětí.⁵⁸

Mezi doprovodnou organizací a pěstouny je velmi důležitá komunikace a přístup. Během výkonu pěstounské péče bude doprovodná organizace vstupovat do rodinného zázemí a komunikovat s blízkými členy pěstounské rodiny, proto je potřeba nemít vůči organizaci předsudky a nemít k ní záporný postoj. Cílem doprovodné organizace je pomáhat, ne pěstounské rodině škodit. Doprovodná organizace musí ze zákona jednou za dvě měsíce navštívit pěstounskou rodinu, tato návštěva je vždy naplánovaná s pěstounskou rodinou. V době návštěvy je potřeba, aby svěřené dítě bylo doma. Při návštěvě je veden rozhovor jak se svěřeným dítětem, tak i s pěstouny. Z rozhovoru by se měl doprovázející pracovník dozvědět, co se v rodině stalo od poslední návštěvy, zda potřebuje rodina nebo dítě odbornou pomoc, jak dítě v rodině prospívá, jak se mu daří. Pokud je dítě schopno vzhledem k věku a situaci podstoupit individuální rozhovor s pracovníkem, je důležitou součástí návštěvy. Pracovník doprovodné

---

⁵⁷ Srov. Dobrá rodina. *Podpora pěstounů* [online]. Praha: Dobrá rodina o.p.s.2015 [cit. 3. 4. 2020]. Dostupné na [www. http://www.dobrarodina.cz/chci-byt-pestounem/119-podpora-pestounu](http://www.dobrarodina.cz/chci-byt-pestounem/119-podpora-pestounu)

⁵⁸ Srov. Sdružení pěstounských rodin. *METODIKA Doprovázení pěstounských rodin*. s. 3.

organizace vypracuje zprávu pro odbor sociálně-právní ochrany dětí, kterou musí vždy jednou za šest měsíců odeslat na příslušný obecní úřad.⁵⁹

Při doprovázení rodiny musí klíčový pracovník u pěstounské rodiny projevit dovednosti jako je:

- Respekt k rodině: Klíčový pracovník musí respektovat rodinu jako celek, respektovat názory a postoje k výchově a hledat vhodná řešení, která jsou pro rodinu stěžejní.
- Profesionalita: Pracovník musí dodržovat daná pravidla a postupy, dodržovat mlčenlivost, standardy kvality, svou práci vykonávat co nejkvalitněji a být profesionál.
- Spolehlivost: Klíčový pracovník by měl dodržovat smluvené časy schůzek a plnit cíle a postupy.
- Srozumitelnost: Pěstounská rodina musí dobře pochopit smysl doprovodné organizace a role klíčového pracovníka. Zvolit vhodnou komunikaci tak, aby mu porozuměly i děti v rodině.
- Znalost rodiny: Klíčový pracovník by měl znát celou pěstounskou rodinu, a to i jmény a vždy se na schůzku s rodinou pečlivě a dobře připravit.⁶⁰

4.1 Proč je pro pěstouny doprovodná organizace potřebná

Doprovodná organizace pěstouny doprovází v situacích, které jsou pro rodinu obtížné nebo náročné a neví, jak tyto situace vyřešit. Cílem doprovodné organizace je těmto situacím a problémům předcházet. Organizace a rodina spolu úzce spolupracují a je zde velmi potřebná zodpovědnost, spolehlivost a dodržování mlčenlivosti. Dále doprovodná organizace kontroluje výkon pěstounské péče, naplňování povinností a práv jak dítěte, tak i pěstounské rodiny.⁶¹

4.2 S čím doprovodná organizace pěstounům pomáhá

Klíčový pracovník doprovodné organizace pomáhá rodině:

---

⁵⁹ Srov. Dobrá rodina. *Jak doprovázíme pěstouny*. [online]. Praha: Dobrá rodina o.p.s.2015 [cit. 3. 4. 2020]. Dostupné na [www. http://www.dobrarodina.cz/co-delame/dohody/doprovazeni](http://www.dobrarodina.cz/co-delame/dohody/doprovazeni)

⁶⁰ Srov. Sdružení pěstounských rodin. *METODIKA Doprovázení pěstounských rodin*. s. 9

⁶¹ Srov. Dobrá rodina. *Jak doprovázíme pěstouny*. [online]. Praha: Dobrá rodina o.p.s.2015 [cit. 3. 4. 2020]. Dostupné na [www. http://www.dobrarodina.cz/co-delame/dohody/doprovazeni](http://www.dobrarodina.cz/co-delame/dohody/doprovazeni)

- Sestavit vzdělávací plán nabídkou vzdělání, besed, školení. Vzdělávání je bezplatné, v případě zájmu o školení pod jinou doprovodnou organizací musí být vše předem domluveno s klíčovým pracovníkem. Pokud není plán vzdělávání plněn (například z vážné situace, nemoci...) je vše zapsáno do dokumentace a Dohody o výkonu pěstounské péče.
- Doprovodná organizace také zajišťuje odbornou pomoc. Pěstounská rodina má nárok jednou za šest měsíců na psychologickou, terapeutickou nebo jinou odbornou pomoc, která rodině pomůže při řešení náročných životních situací, problémů při péči a výchově dítěte či jiných problémů, které rodina řeší.
- Organizace také pomáhá při kontaktu s biologickou rodinou. Klíčový pracovník sestaví pravidla při kontaktu s biologickou rodinou a dítětem (kontakt musí být bezpečný, ve spolupráci s pěstouny, při kontaktu může být přítomen i klíčový pracovník, jedná se o tak zvaný asistovaný kontakt).
- Doprovodná organizace nabízí poradenskou činnost osobám v evidenci, a to s řešením sociálních či psychických problémů, problémů se zdravím a péčí o svěřené dítě, při vzdělání dítěte (výběr přípravy na zaměstnání), při výběru zájmových aktivit pro svěřené dítě (sportovní, kulturní či jiné aktivity vhodné pro dítě), pomoc v oblasti státní sociální podpory, sociální politiky, užíváním sociálních služeb, ale také při přijetí dítěte do rodiny a kontaktu s biologickou rodinou.⁶²

4.3 Jak a kde doprovodnou organizaci získat

Pěstounská rodina získá doprovodnou organizaci v rámci odboru sociálně-právní ochrany dětí nebo si může vybrat neziskovou organizaci, která má akreditaci na doprovázení pěstounských rodin. Sociální pracovnice obecního úřadu by měla pěstounům poskytnout seznam neziskových organizací, které poskytují doprovázení. Informace o doprovázejících organizacích mohou získat i na přípravných kurzech nebo od zkušenějších pěstounů. V jihočeském kraji jsou to například neziskové organizace:⁶³

- PorCeTa: Tábor
- Jihočeská rozvojová: České Budějovice

⁶² Srov. Sdružení pěstounských rodin. *METODIKA Doprovázení pěstounských rodin*. s. 7-12.

⁶³ Srov. Dobrá rodina. *Jak doprovázíme pěstouny*. [online]. Praha: Dobrá rodina o.p.s.2015 [cit. 3. 4. 2020]. Dostupné na www. <http://www.dobrarodina.cz/co-delame/dohody/doprovazeni>

- Prevent: České Budějovice
- Arkáda: Písek
- Paventia: Český Krumlov

4.4 Výkon pěstounské péče

V den, kdy krajský úřad vyzve pěstouny k pohovoru, bude tato schůzka již o konkrétním dítěti do pěstounské péče, které je pro pěstouny vybrané. Tato schůzka je o informacích o dítěti, jeho zdravotním stavu, původní rodině a psychickém stavu. V tuto chvíli budou mít pěstouni možnost zvážit celou situaci, zda jsou schopni dítě přijmout, vyjádřit své názory a otevřeně celou situaci probrat s odborníky při schůzce. Pokud vyjádří souhlas s přijetím dítěte, kraj je bude informovat o prvním styku s dítětem, kdy a kam se mají dostavit. V tomto případě budou mít další možnost se dozvědět více informací o dítěti. V zařízení, kam si pro dítě pojedou, budou mít možnost mluvit o dítěti s vychovateli, psychology, lékaři, sociálními pracovníky a dalšími odborníky. V tento moment musí podat k soudu návrh o svěření dítěte do pěstounské péče. Pokud soud žádost schválí, můžou zažádat o příspěvky v pěstounské péči.⁶⁴

Důležitým okamžikem se stává přechod dítěte do nové rodiny, kdy by měla rodina tuto fázi dítěti co nejvíce usnadnit. Rodina by měla vědět, jaké má dítě rituály, co má rádo, jaký má režim a tak dále. Tyto informace zajistí dítěti lepší adaptaci v rodině.⁶⁵

Náhradní rodina má povinnost do 48 hodin od převzetí dítěte navštívit pediatra a zajistit veškerá potřebná vyšetření. Po celou dobu výkonu pěstounské péče, ať už přechodnou nebo dlouhodobou, jsou pěstouni povinni zajistit dítěti osobní péči, zdravý citový a sociální vývoj, odezvy na jeho potřeby. Pokud bude situace v rodině stabilní, dítě si bude následně vytvářet pevné a stabilní vazby. Rodina by si měla všimnout, co dítě považuje za oblíbené či důležité jako jsou například hračky, oblečení a tak dále. V tomto případě by měla rodina věc schovat a předat ji dítěti po ukončení péče, v případě pěstounské péče na přechodnou dobu věci předat další rodině. Rodina by měla také začít vytvářet knihu života o dítěti a plnit další náležitosti stanovené

⁶⁴ Srov. Matějček, Z. Koluchová, J. *Osvojení a pěstounská péče* s. 25.

⁶⁵ Srov. Bubleová, V. *Základní informace o pěstounské péči a péči poručníka*, s. 30.

zákonem jako je například vzdělávání pěstounů, komunikace s doprovodnou organizací, biologickou rodinou a péče odborníků, pokud ji pěstouni potřebují.⁶⁶

---

⁶⁶ Srov. Pěstounská péče na přechodnou dobu. *Průběh PPPD*. [online]. [cit. 8. 4. 2020]. Dostupné na www. <https://www.rpp.cz/inpage/prubeh-pppd/>

5 Rozdíl mezi pěstounskou péčí a pěstounskou péčí na přechodnou dobu

V předešlých kapitolách jsem charakterizovala pěstounskou péči a její formy, odborné posuzování žadatelů, služby pro pěstouny, doprovodné organizace a v poslední kapitole se věnuji rozdílu mezi dlouhodobou pěstounskou péčí a pěstounskou péčí na přechodnou dobu. Zde bylo vysvětleno, v čem se tyto péče liší, v čem je péče jiná a jaký rozdíl je v odborném posuzování pro pěstouny dlouhodobé a pro pěstouny na přechodnou dobu.

Obě formy pěstounské péče jsou pomocí dětem, které jsou ohrožené nebo situace v rodině neodpovídá řádné výchově. Do pěstounské péče je umísťováno dítě, pokud je pro něj situace v biologické rodině nevhodná nebo dokonce ohrožující. V případě, že je dítě v pěstounské péči na přechodnou dobu a vyřeší se situace v biologické rodině, může se dítě k biologickým rodičům zpět vrátit nebo je stanovena jiná forma náhradní rodinné péče, a to v podobě dlouhodobé pěstounské péče nebo adopce.⁶⁷

Pěstounská péče na přechodnou dobu je především určena dětem, které mají alespoň jednoho z rodičů, ale ten nemůže z vážných důvodů dítěti péči poskytnout, například ze zdravotních či sociálních problémů, nebo když je rodina v dočasné krizi. Dále je určena dětem nezralých a mladých matek, které nejsou na výchovu dítěte připravené. Tato forma pěstounské péče také poskytuje pomoc matkám, které jsou drogově závislé a potřebují podstoupit léčení. Pomáhá dětem, které žijí v dlouhodobě nefunkční rodině, kde se vyskytuje psychické či fyzické týrání členů rodiny a také dětem, které mají rodiče ve výkonu trestu (ať už jednoho nebo oba). Do pěstounské péče na přechodnou dobu jsou umísťovány i děti s handicapem, o které se rodina dočasně nezvládá postarat (většinou se jedná o samoživitelky, které mají malý finanční příjem), ale také děti, které mají poruchy chování či děti závislé (na drogách), dále i děti, které jsou navraceny z neúspěšné formy náhradní rodinné péče.⁶⁸

---

⁶⁷ Srov. Arnoldová, A. *Sociální péče 2. díl.* s. 249.

⁶⁸ Srov. Gabriel, Z. Novák, T. *Psychologické poradenství v náhradní rodinné péči* s. 54-58.

Do pěstounské péče je dítě svěřeno dlouhodobě, tedy končí zletilostí nebo rozhodnutím soudu v závažných situacích. Biologičtí rodiče dítěte mají právo na informace a styk s dítětem, pokud soud nerozhodne jinak.⁶⁹

Informovanost o problematice pěstounské péče na přechodnou dobu a dlouhodobé pěstounské péče je velmi důležitou složkou pro všechny nastávající rodiny, které se chystají přijmout dítě do péče. Pěstouni by měli celou situaci důkladně zvážit a ujasnit si důvody, kvůli kterým se chtějí stát náhradními rodiči. Obě formy péče mají možnost styku s odborníky a rodiči, kteří již tuto péči vykonávají a celou situaci s nimi probrat a zjistit možná úskalí.⁷⁰

Tyto formy péče se liší v mnoha aspektech, rozdíl mezi těmito formami je především v časovém rozmezí, v evidencích pro pěstouny, absolvování příprav pro pěstouny, dávkách pěstounské péče a věku dětí.⁷¹

5.1 Odlišnosti obou typů pěstounské péče

Pěstounská péče na přechodnou dobu se liší od pěstounské péče dlouhodobé v časovém omezení, proto se také nazývá jako dočasná nebo přechodná. Je omezena na dobu jednoho roku. Tato péče by měla zajistit pomoci mladým lidem v nouzi a dětem před ústavní výchovou. Jestliže je dítě umístěno do pěstounské péče na přechodnou dobu, musí být dán souhlas biologické rodiny. Biologická rodina má povinnost spolupracovat s úřady, pěstouny a dítětem. Biologická rodina má možnost navrácení dítěte zpět do své péče. O umístění do pěstounské péče na přechodnou dobu a svěřením zpět do biologické rodiny rozhoduje soud.⁷²

V pěstounské péči dlouhodobé může být dítě do 18 let nebo do 26 let, pokud dítě studuje. Další rozdíl se týká věku dětí. Do pěstounské péče dlouhodobé jsou většinou

---

⁶⁹ Srov. MPSV. Formy náhradní rodinná péče. *Pěstounské péče*. [online]. Praha © Ministerstvo práce a sociálních věcí [cit. 8. 4. 2020]. Dostupné na <https://www.mpsv.cz/web/cz/formy-nahradni-rodinne-pece>.

⁷⁰ Srov. Matějček, Z. Koluchová, J. *Osvojení a pěstounská péče* s. 111

⁷¹ Srov. Mylaw. *Pěstounská péče na přechodnou dobu*. [online]. Praha: MYLAW, 2020 [cit. 26. 3. 2020]. Dostupné na WWW. <https://mylaw.cz/clanek/pestounska-pece-na-prechodnou-dobu-699>

⁷² Srov. Gabriel, Z. Novák, T. *Psychologické poradenství v náhradní rodinné péči* s. 54-59.

umíst'ovány děti staršího věku, pro které je těžké najít náhradní rodinu. Do pěstounské péče na přechodnou dobu jsou umíst'ovány spíše novorozené děti, kojenci či batolata.⁷³

Do pěstounské péče na přechodnou dobu jsou na rozdíl od pěstounské péče dlouhodobé častěji umíst'ovány novorozenci, kojenci a batolata z toho důvodu, že pěstounská péče na přechodnou dobu je finančně méně nákladná než ústavní péče. V případě, že je dítě zdravé a nemá žádné zdravotní potíže, je svěřeno do pěstounské péče na přechodnou dobu. Pěstouni na přechodnou dobu si musí najít vhodného pediatra v místě bydliště, takže i po zdravotní stránce je péče zajištěna. To samé platí při spolupráci s příslušnými úřady, kdy pěstouni dítěti zařídí potřebné doklady. Smyslem pěstounské péče na přechodnou dobu je snížit náklady v ústavním zařízení jako jsou platy zaměstnanců a provoz budov. U pěstounské péče na přechodnou dobu je důležité vytvoření vazby mezi pečující osobou a svěřeným dítětem, což v ústavním zařízení téměř není možné kvůli střídání personálu.⁷⁴

V pěstounské péči na přechodnou dobu často dochází k tomu, že jsou žadatelé pro tuto formu péče odmítnuti, a to z toho důvodu, že zde hraje velkou roli věk biologických dětí v rodině. Pokud se rodina rozhodne zažádat o pěstounskou péči na přechodnou dobu, nemělo by biologické dítě v rodině být mladší osmi let, ale žadatelům se doporučuje zažádat, až když dítě dovrší deseti let. Pěstounské dítě by mělo být v rodině nejmladší. Důvody jsou jasně vymezeny. Pěstounská péče nesmí ohrozit biologické děti, a to nejistotou a rolí v rodině, mladší děti potřebují zvýšenou pozornost, tato péče může být pro biologické dítě traumatizující, je zde zohledněn i styk s biologickou rodinou svěřeného dítěte, který nemusí být vždy bezproblémový a také děti nemusejí psychicky zvládat fázi, kdy je dítě z pěstounské rodiny předáváno zpět rodině biologické, osvojitelům či do dlouhodobé pěstounské péče.⁷⁵

Pěstounská péče na přechodnou dobu požaduje daleko větší požadavky než na dlouhodobou pěstounskou péči, a to i v rámci rozsahu vzdělávání, které je zákonem

---

⁷³ Srov. Mylaw. *Pěstounská péče na přechodnou dobu*. [online]. Praha: MYLAW, 2020 [cit. 26. 3. 2020]. Dostupné na WWW. <https://mylaw.cz/clanek/pestounska-pece-na-prechodnou-dobu-699>

⁷⁴ Srov. Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Pěstounská péče na přechodnou dobu pro nejmenší* s. 32

⁷⁵ Srov. Pěstounská péče na přechodnou dobu. *Proč by neměla poskytovat PPPD rodina s malými dětmi?* [online]. [cit. 3. 4. 2020]. Dostupné na www. <https://www.rpp.cz/inpage/duvody-pro-vek-nejmladsiho-ditete/>

povinné. Tato příprava pro pěstouny na přechodnou dobu je vyšší z důvodu zvládnání fáze předávání dítěte, fáze přijímání dítěte a zvládnání citových vazeb.⁷⁶

Pěstounská péče na přechodnou dobu a pěstounská péče dlouhodobá se liší v odborném školení tedy přípravou na výkon pěstounů. Přípravy probíhají formou skupinovou nebo individuální. Pěstouni na přechodnou dobu musí absolvovat 72hodinovou přípravu a dlouhodobí pěstouni 48hodinovou přípravu. Tato příprava je určena pro žadatele o pěstounskou péči ať už dlouhodobou tak i přechodnou. Přípravné kurzy zajišťuje krajský úřad nebo doprovodná organizace.⁷⁷

Dále si liší v evidenci osob, kde jsou vedeni pěstouni na přechodnou dobu. Evidenci spravuje krajský úřad, který je povinen poskytnout informace obecnímu úřadu s rozšířenou působností. V evidenci je zapsáno jméno, bydliště, kontakt pěstouna, kontakt doprovodné organizace, počet a věk biologických dětí v rodině. Tato evidence slouží k tomu, že krajský úřad a příslušný orgán sociálně-právní ochrany dětí obce vidí, který pěstoun má v péči dítě a který je tzv. volný pro případ umístění potřebného dítěte do péče.⁷⁸

Pěstoun na přechodnou dobu, který je v evidenci pěstounů, pobírá odměnu pěstouna, která je vyplácena každý měsíc, a to i v případě, kdy aktuálně nepečuje o žádné dítě. Výše odměny se liší podle počtu dětí. Dále má pěstoun na přechodnou dobu nárok na příspěvek na úhradu potřeb dítěte, který se vyplácí každý kalendářní měsíc podle věku dítěte. Dlouhodobí pěstouni mají nárok na příspěvek při převzetí dítěte, který se vyplácí při převzetí a výše příspěvku je stanovena podle věku dítěte, dále příspěvek na zakoupení motorového vozidla, a to v případě, má-li pečující osoba v péči nejméně 3 děti, výše příspěvku je 70 % pořizovací ceny vozidla. Dále pobírají odměnu pěstouna a příspěvek na úhradu potřeb dítěte, které jsou vyplácené stejně jako pěstounům na přechodnou dobu. Na příspěvek při ukončení pěstounské péče má nárok dítě, které

---

⁷⁶ Srov. Gabriel, Z. Novák, T. *Psychologické poradenství v náhradní rodinné péči* s. 60.

⁷⁷ Srov. Dobrá rodina. *Co zahrnují přípravy a psychologické posouzení ?* [online]. Praha: Dobrá rodina o.p.s.2015 [cit. 26. 3. 2020]. Dostupné na: <http://www.dobrarodina.cz/co-delame/pripravy/co-zahrnuji>

⁷⁸ Srov. MPSV. *Metodické pokyny, manuály, stanoviska. Evidence osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči na přechodnou dobu.* [online]. Praha © Ministerstvo práce a sociálních věcí [cit. 27. 3. 2020]. Dostupné na WWW. <https://www.mpsv.cz/web/cz/metodicke-pokyny-manualy-stanoviska>

dosáhlo zletilosti, Jedná se jednorázovou částku 25 000 Kč. Pěstouni také mohou zažádat o peněžitou pomoc v mateřství, rodičovský příspěvek a přídavky na dítě.⁷⁹

Pěstouni na přechodnou dobu pobírají odměnu pěstouna od zařazení do evidence osob, a to i v případě, kdy ještě nemají svěřené dítě do pěstounské péče na přechodnou dobu.⁸⁰

Do pěstounské péče na přechodnou dobu se většinou umísťují děti, které si prošly nelehkými traumaty a ztrátami z minulosti, proto je potřeba, aby se kladl důraz na žadatele o přechodnou péči. Je důležité, aby pěstouni na přechodnou dobu dítěti poskytl láskyplné prostředí. Tuto formu péče vykonávají místo zaměstnání, a proto se na ně pohlíží jako na profesionály.⁸¹

Velmi důležitou součástí celého procesu a příprav je vysvětlit dítěti, co je pěstounská péče, kdo jsou pěstouni, jak celá situace bude probíhat, ale samozřejmě s ohledem na věk. Dítě může být do pěstounské rodiny svěřeno předběžným opatřením na základě rozhodnutí soudu. Předběžné opatření je zákonem stanovené na šest měsíců. Toto je i doba pro souhlas biologické rodiny k osvojení dítěte. Pokud souhlas matka nepodepíše, čeká se na rozhodnutí soudu o naplnění podmínek o nezájem rodičů k dítěti.⁸²

Pěstouni na přechodnou dobu mají možnost po předání dítěte celou záležitost zpracovat v rámci terapie, supervize a odborné pomoci. U této formy péče se dělá podrobné vyhodnocení průběhu, tento proces se doporučuje u začínajících pěstounů na přechodnou dobu. Do vyhodnocení se zapojuje doprovodná organizace, pěstouni, rodina, která dítě převzala, pokud je dítě v péči starší a schopné, může se vyhodnocení účastnit také. Cílem vyhodnocení je zjistit, jak celá péče probíhala, co bylo přínosem, co pěstouny znepokojilo, jak pěstouny lépe připravit na výkon, co bylo pro dítě důležité, zda jsou schopni pěstouni přijmout další dítě nebo potřebují čas se s předáním vyrovnat. Pokud mají pěstouni potřebu delší rekonvalescence, mohou zařazení v evidenci přerušit.

---

⁷⁹ Srov. Úřad práce, *Dávky pěstounské péče*. [online]. Praha: Úřad práce [cit. 27. 3. 2020]. Dostupné na WWW. <https://www.uradprace.cz/web/cz/davky-pestounske-pece>

⁸⁰ Srov. Arnoldová, A. *Sociální péče 2. díl.* s. 258

⁸¹ Srov. Mylaw. *Pěstounská péče na přechodnou dobu*. [online]. Praha: MYLAW, 2020 [cit. 26. 3. 2020]. Dostupné na WWW. <https://mylaw.cz/clanek/pestounska-pece-na-prechodnou-dobu-699>

⁸² Srov. Pěstounská péče na přechodnou dobu. *Postup při svěřením dítěte do PPPD*. [online]. [cit. 3. 4. 2020]. Dostupné na www. <https://www.rpp.cz/inpage/duvody-pro-vek-nejmladsiho-ditete/>

Celý zápis a informace z vyhodnocení jsou zařazeny do spisové dokumentace pěstounů.⁸³

U pěstounské péče na přechodnou dobu je velmi důležité, aby žadatelé informovali blízké okolí, rodinu a biologické děti, co pěstounská péče na přechodnou dobu obnáší a obeznámili je se střídáním dětí v pěstounské rodině, na rozdíl od pěstounské péče dlouhodobé.⁸⁴

Pěstouni na přechodnou dobu mají ze zákona nárok po předání dítěte na čtrnáctidenní rekonvalescenci. Pokud dítě předají a doba odpočinku skončí, čekají na zavolání sociální pracovnice pro přijetí dalšího dítěte. Někdy se může stát, že pěstouni na přechodnou dobu budou čekat delší dobu, třeba i několik měsíců, především pěstouni na přechodnou dobu, kteří chtějí přijmout do péče starší dítě.⁸⁵

S pěstounskou péčí na přechodnou dobu jsem měla možnost se osobně setkat díky mým rodičům, kteří vykonávali dva roky profesionální pěstouny. Díky této zkušenosti vím, že dětem v pěstounské péči na přechodnou dobu není možné zajistit cestovní pas a u dětí v pěstounské péči dlouhodobé se jedná o rozhodování v závažné situaci, proto musí mít pěstouni v tomto případě podpis zákonného zástupce, tedy souhlas biologické rodiny. Tento problém nastává i u očkování pěstounských dětí na přechodnou dobu, kdy profesionální pěstoun nemůže nechat dítě naočkovat nad rámec povinných očkování. V případě, kdy má pěstounská rodina na přechodnou dobu v péči děvče, nelze ji nechat píchnout ouška kvůli náušnicím. V případě dlouhodobých pěstounů musí mít opět souhlas zákonného zástupce. Jedná se zde o mimořádnou situaci, u této péče má biologická rodina nadále k dítěti práva a povinnosti stanovené zákonem. U obou forem pěstounské péče je důležité dítěti tvořit knihu života, ve které jsou základní údaje pěstounské rodiny i dítěte, fotografie a vývoj dítěte. Tato kniha je předána rodině, do které dítě odchází po výkonu pěstounské péče nebo je předána dítěti v případě ukončení dlouhodobé pěstounské péče.

---

⁸³Srov. MPSV. Metodické pokyny, manuály, stanoviska. *Evidence osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči na přechodnou dobu*. [online]. Praha © Ministerstvo práce a sociálních věcí [cit. 27. 3. 2020]. Dostupné na WWW. <https://www.mpsv.cz/web/cz/metodicke-pokyny-manualy-stanoviska>

⁸⁴ Srov. Schoolerová, J. E. *Adopce vztah založený na slibu*. s. 73

⁸⁵ Srov. Pěstounská péče na přechodnou dobu. *Výběr konkrétní pěstounské rodiny na přechodnou dobu*. [online]. [cit. 3. 4. 2020]. Dostupné na www. <https://www.rpp.cz/inpage/duvody-pro-vek-nejmmladsiho-ditete/>

5.2 Jaké jsou rozdíly v odborném posuzování

Žadatelé o výkon pěstounské péče dlouhodobé tak i na dobu přechodnou musí podat žádost o zařazení do evidence na obecní úřad. Žádost je volně přístupná na webových stránkách MPSV nebo na příslušném úřadě.⁸⁶

Na žadatele, kteří žádají o pěstounskou péči na přechodnou dobu, je pohlíženo v mnoha směrech jako na specifickou skupinu, která zajišťuje v rozsahu několika týdnů až měsíců pomoc ohroženým dětem. Pěstouni budou úzce spolupracovat s biologickou rodinou a odborným týmem, proto je potřeba, aby jejich komunikační schopnosti byli na dobré úrovni. Smyslem posuzování je nabídnout dětem klidné a stabilní prostředí.⁸⁷

Dalším kritériem pro výběr pěstounů na přechodnou dobu je stabilní svazek nebo současný vztah (pokud pár žádá o pěstounskou péči na přechodnou dobu, musí být jejich společné soužití minimálně 5 let). Žádat o pěstounskou péči na přechodnou dobu může i samoživitel. Žadatelé o pěstounskou péči mohou být maximálně jednou rozvedeni. Pokud mají žadatelé biologické děti, doporučuje se zažádat o pěstounskou péči na přechodnou dobu až biologické dítě dovrší osmého až desátého roku života. V rodině pěstounů na přechodnou dobu se doporučuje mít maximálně tři děti, aby byla dodržena dostatečná kapacita věnovat se dítěti. Při posuzování se zohledňuje věk žadatelů na přechodnou dobu, který by měl být v rozmezí 28 - 65 let a také připravenost na to, že dítě budou muset předat dál.⁸⁸

Na rozdíl od dlouhodobé péče může být dítě svěřeno jednotlivci (osobě bez partnera), nesezdanému páru a osobě z registrovaného partnerství.⁸⁹

Pěstounská péče na přechodnou dobu je charakteristická tím, že se u žadatelů zohledňuje schopnost v péči o děti, které potřebují a vyžadují speciální péči. Proto

---

⁸⁶ Srov. Středisko náhradní rodinné péče. *Pěstounská péče*. [online]. Praha, Středisko náhradní rodinné péče [cit. 27. 3. 2020]. Dostupné na WWW. <https://www.nahradnirodina.cz/pestounska-pece#proceszprostredkovani>

⁸⁷ Srov. MPSV. Metodické pokyny, manuály, stanoviska. *Evidence osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči na přechodnou dobu*. [online]. Praha © Ministerstvo práce a sociálních věcí [cit. 27. 3. 2020]. Dostupné na WWW. <https://www.mpsv.cz/web/cz/metodicke-pokyny-manualy-stanoviska>

⁸⁸ Srov. MPSV. Metodické pokyny, manuály, stanoviska. *Evidence osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči na přechodnou dobu*. [online]. Praha © Ministerstvo práce a sociálních věcí [cit. 28. 3. 2020]. Dostupné na WWW. <https://www.mpsv.cz/web/cz/metodicke-pokyny-manualy-stanoviska>

⁸⁹ Srov. Středisko náhradní rodinné péče. *Kdo se může stát pěstounem?* [online]. Praha, Středisko náhradní rodinné péče [cit. 7. 4. 2020]. Dostupné na WWW. <https://www.nahradnirodina.cz/pestounska-pece>.

se pěstounské péči na přechodnou dobu také říká profesionální pěstounská péče, tím se vysvětluje vyšší hodinová příprava pro pěstouny.⁹⁰

Tak jako je důležitý pro obě formy pěstounské péče proces adaptace, tak je i důležitý proces předávání svěřeného dítěte v pěstounské péči na přechodnou dobu, kdy se musí rodina vypořádat s tím, že dítě bude předáno do jiné formy náhradní rodinné péče nebo biologické rodině a připravit se na příchod dalšího dítěte.⁹¹

Z mé zkušenosti vím, že pěstouni na přechodnou dobu při fázi předávání dítěte předávají dítě postupně. S novou rodinou jsou domluvené návštěvy a dítě si na novou rodinu zvyká. Až když si dítě k nové rodině vytvoří vazbu, je správný čas na úplné předání dítěte. U dlouhodobých pěstounů bývá tento postup jiný, zejména v případě, kdy je dítě z ústavního zařízení, kdy počet setkání s dítětem není tak vysoký.

---

⁹⁰ Srov. Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Pěstounská péče na přechodnou dobu pro nejmenší* s. 28.

⁹¹ Srov. Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Pěstounská péče na přechodnou dobu pro nejmenší* s. 37.

Závěr

Bakalářskou práci jsem zaměřila na problematiku pěstounské péče. Chtěla jsem poukázat na to, že tento proces je velmi náročný a obtížný. Záměrem této práce bylo porovnat pěstounskou péči dlouhodobou a pěstounskou péči na přechodnou dobu.

V teoretické části se zabývám základními pojmy pěstounské péče, je zde uveden proces posuzování pěstounů, jaká vyšetření musí podstoupit, co doložit na orgán sociálně-právní ochrany dětí, jaké žádosti musí žadatelé podat. Dále jsou v práci vypsány práva a povinnosti pěstounů, které musí plnit a dodržovat. Poslední kapitola obsahuje rozdíly mezi pěstounskou péčí a pěstounskou péčí na přechodnou dobu. Tyto rozdíly jsou jak v odborném posuzování, tak i v péči. V mnoha aspektech se tyto typy péče liší a větší důraz a rozdíly jsou v pěstounské péči na přechodnou dobu. Proto je také kladen větší důraz na posuzování a vzdělávání pěstounů na přechodnou dobu na rozdíl od pěstounů dlouhodobých. Pěstouni na přechodnou dobu jsou považováni za profesionální pěstouny, proto je potřeba zvýšit nároky a požadavky na žadatele, aby tento typ péče vykonávali na profesionální úrovni. Pro pěstounské rodiny může být těžké se s celou situací psychicky vyrovnat, proto mají nárok na odbornou pomoc z řad odborníků nebo u doprovodné organizace, která je s rodinou v úzkém kontaktu po celou dobu výkonu pěstounské péče. Obě formy pěstounské péče jsou státem garantované a pěstouni pobírají finanční odměnu.

Pěstouni na přechodnou dobu i pěstouni dlouhodobí by měli za výkon této péče sklidit velký obdiv. Touto formou zajistí opuštěným dětem krátkodobou i dlouhodobou péči, lásku a domov. Tím pádem není potřeba, aby tyto děti byli v ústavní péči. Pěstounská péče dětem umožní plnohodnotný život a chod v běžné domácnosti. Pro děti v pěstounské péči může být tak snadnější vstup do další etapy života.

Bibliografie

- Arnoldová, A. *Sociální péče 2. díl*. Praha: Grada, 2016. ISBN 978-80-247-5148-1.
- Bubleová, V. *Základní informace o pěstounské péči a péči poručníka*. Praha: Středisko náhradní rodinné péče, 2014. ISBN 978-80-87455-19-7.
- Děti patří domů z. s. *Náhradní rodinná péče*. Praha, Děti patří domů z. s. 2020 [online]. [cit. 3. 4. 2020]. Dostupné na WWW. <https://www.detipatridomu.cz/2017/12/20/nahradni-rodinna-pece/>.
- Dobrá rodina. *Co zahrnují přípravy a psychologické posouzení ?* [online]. Praha: Dobrá rodina o.p.s.2015 [cit. 26. 3. 2020]. Dostupné na. <http://www.dobrarodina.cz/co-delame/pripravy/co-zahrnuji>.
- Dobrá rodina. *Připravujeme pěstoun a osvojitele* [online]. Praha: Dobrá rodina o.p.s.2015 [cit. 1. 4. 2020]. Dostupné na www. <http://www.dobrarodina.cz/co-delame/pripravy>.
- Dobrá rodina. *Jak vypadají přípravy a psychologické posouzení v Dobré rodině?* [online]. Praha: Dobrá rodina o.p.s.2015 [cit. 1. 4. 2020]. Dostupné na www. <http://www.dobrarodina.cz/co-delame/pripravy/jak-vypadaji>.
- Dobrá rodina. *Jak probíhají jednotlivá setkání?* [online]. Praha: Dobrá rodina o.p.s.2015 [cit. 1. 4. 2020]. Dostupné na WWW. <http://www.dobrarodina.cz/co-delame/pripravy/jak-probihaji>.
- Dobrá rodina. *Co je dohoda o výkonu pěstounské péče?* [online]. Praha: Dobrá rodina o.p.s.2015 [cit. 1. 4. 2020]. Dostupné na www. <http://www.dobrarodina.cz/co-delame/dohody/co-je-dohoda>.
- Dobrá rodina. *Podpora pěstounů* [online]. Praha: Dobrá rodina o.p.s.2015 [cit. 3. 4. 2020]. Dostupné na www. <http://www.dobrarodina.cz/chci-byt-pestounem/119-podpora-pestounu>.
- Dobrá rodina. *Jak doprovázíme pěstouny.* [online]. Praha: Dobrá rodina o.p.s.2015 [cit. 3. 4. 2020]. Dostupné na www. <http://www.dobrarodina.cz/co-delame/dohody/doprovazeni>.
- Gabriel, Z.; Novák, T. *Psychologické poradenství v náhradní rodinné péči*. Praha: Grada Publishing, 2008. ISBN 978-80-247-1788-3.
- Kaczor, P. *Sociální politika a sociální systém ČR*. Praha: Oeconomica, nakladatelství VŠTE, 2015. ISBN 978-80-245-2096-4.
- Matějček, Z.; Koluchová, J. *Osvojení a pěstounská péče*. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-637-3
- Matoušek, O.; *Encyklopedie sociální práce*. Praha: Portál, 2013. ISBN 978-80-262-0366-7.

Ministerstvo práce a sociálních věcí. *Pěstounská péče na přechodnou dobu pro nejmenší*. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2011. ISBN 978-80-7421-039-6

MPSV. Metodické pokyny, manuály, stanoviska. *Evidence osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči na přechodnou dobu*. [online]. Praha © Ministerstvo práce a sociálních věcí [cit. 28. 3. 2020]. Dostupné na WWW. <https://www.mpsv.cz/web/cz/metodicke-pokyny-manualy-stanoviska>.

MPSV. Metodické pokyny, manuály, stanoviska. *Evidence osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči na přechodnou dobu*. [online]. Praha © Ministerstvo práce a sociálních věcí [cit. 27. 3. 2020]. Dostupné na WWW. <https://www.mpsv.cz/web/cz/metodicke-pokyny-manualy-stanoviska>.

MPSV Formy náhradní rodinná péče. *Osvojení..* [online]. Praha © Ministerstvo práce a sociálních věcí [cit. 7. 4. 2020]. Dostupné na WWW. <https://www.mpsv.cz/web/cz/formy-nahradni-rodinne-pece>.

MPSV. Formy náhradní rodinná péče. *Pěstounské péče*. [online]. Praha © Ministerstvo práce a sociálních věcí [cit. 26. 3. 2020]. Dostupné na <https://www.mpsv.cz/web/cz/formy-nahradni-rodinne-pece>.

MPSV Formy náhradní rodinná péče. *Poručenství..* [online]. Praha © Ministerstvo práce a sociálních věcí [cit. 7. 4. 2020]. Dostupné na WWW. <https://www.mpsv.cz/web/cz/formy-nahradni-rodinne-pece>

Mylaw. *Pěstounská péče na přechodnou dobu*. [online]. Praha: MYLAW, 2020 [cit. 26. 3. 2020]. Dostupné na WWW. <https://mylaw.cz/clanek/pestounska-pece-na-prechodnou-dobu-699>.

Mylaw. *Dohoda o výkonu pěstounské péče*. [online]. Praha: MYLAW, 2020 [cit. 1. 4. 2020]. Dostupné na WWW. <https://mylaw.cz/clanek/dohoda-o-vykonu-pestounske-pece-521>.

Novotná, V. Fejt, V. *Sociálně-právní ochrana dětí*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského, 2009. ISB 978-80-86723-77-8.

Paventia z.s. *Povinné vzdělávání pěstounů*. [online]. Český Krumlov: Paventia z. s. [cit. 1. 4. 2020]. Dostupné na WWW. <https://www.paventia.cz/sluzby/dobrovolnictvi-povinne-vzdelavani-pestounu/>.

Pěstounská péče na přechodnou dobu. *Jak vypadá pohotovost PPPD*. [online]. [cit. 3. 4. 2020]. Dostupné na www. <https://www.rpp.cz/inpage/pohotovost-rpp/>

Pěstounská péče na přechodnou dobu. *Proč by neměla poskytovat PPPD rodina s malými dětmi?* [online]. [cit. 3. 4. 2020]. Dostupné na www. <https://www.rpp.cz/inpage/duvody-pro-vek-nejmladsiho-ditete/>

Pěstounská péče na přechodnou dobu. *Výběr konkrétní pěstounské rodiny na přechodnou dobu*. [online]. [cit. 3. 4. 2020]. Dostupné na [www. https://www.rpp.cz/inpage/duvody-pro-vek-nejmladsiho-ditete/](http://www.rpp.cz/inpage/duvody-pro-vek-nejmladsiho-ditete/)

Pěstounská péče na přechodnou dobu. *Postup při svěřeni dítěte do PPPD*. [online]. [cit. 3. 4. 2020]. Dostupné na [www. https://www.rpp.cz/inpage/duvody-pro-vek-nejmladsiho-ditete/](http://www.rpp.cz/inpage/duvody-pro-vek-nejmladsiho-ditete/)

Pěstounská péče na přechodnou dobu. *Průběh PPPD*. [online]. [cit. 8. 4. 2020]. Dostupné na [www. https://www.rpp.cz/inpage/prubeh-pppd/](http://www.rpp.cz/inpage/prubeh-pppd/)

Provazníková, H. *Náhradní rodinná péče*. Praha: Česká společnost na ochranu dětí, 2002. ISBN 80-238-9451-X

Sdružení pěstounských rodin. *Vzdělávání*. [online]. Brno: Sdružení pěstounských rodin. [cit. 1. 4. 2020]. Dostupné na WWW. <http://www.pestouni.cz/pro-pestouny/vzdelavani/>

Sdružení pěstounských rodin. *METODIKA Doprovázení pěstounských rodin*. Brno: Sdružení pěstounských rodin, 2017. ISBN neuvedeno.

Schoolerova, J. E. *Adopce vztah založený na slibu*. Praha: Návrat domů, 2002. ISBN 80-7178-578-4.

Středisko náhradní rodinné péče. *Pěstounská péče*. [online]. Praha, Středisko náhradní rodinné péče [cit. 27. 3. 2020]. Dostupné na WWW. <https://www.nahradnirodina.cz/pestounska-pece#proceszprostredkovani>

Středisko náhradní rodinné péče. *Kdo se může stát pěstounem?* [online]. Praha, Středisko náhradní rodinné péče [cit. 7. 4. 2020]. Dostupné na WWW. <https://www.nahradnirodina.cz/pestounska-pece>.

Úřad práce. *Dávky pěstounské péče*. [online]. Praha: Úřad práce [cit. 27. 3. 2020]. Dostupné na WWW. <https://www.uradprace.cz/web/cz/davky-pestounske-pece>

Vávrová, A. *Přípravy pro budoucí náhradní rodiče*. Praha: Středisko náhradní rodinné péče, 2012. ISBN neuvedeno.

Virtuální knihovna NRP. *Práva pěstounů. Právo na služby*. [online]. Praha Nadace J&T [cit. 1. 4. 2020]. Dostupné na <http://www.knihovnanrp.cz/nahradni-rodinna-pece/pestouni/prava-pestounu/>

Winnette, P. *Užitečný rádce pro (náhradní) rodiče*. Praha: NATAMA, 2016. ISBN neuvedeno.

Zeulová, D. *Pěstounská péče a adopce*. Praha: Portál., 2012. ISBN 978-80-262-0065-9.

Seznam příloh

Příloha I.   Dotazník náhradní rodinné péče

Příloha II.   Žádost o zařazení do evidence

**Dotazník k žádosti o zařazení do evidence žadatelů
vhodných stát se osvojiteli / pěstouny / pěstouny na přechodnou dobu**

ČÁST A- ÚDAJE O ŽADATELI/ŽADATELCE

I. OSOBNÍ ÚDAJE ŽADATELE/KY

Jméno a příjmení: Rodné příjmení:
Datum narození:
Státní příslušnost: Národnost:
Náboženské vyznání:

Jazyk/y používané v domácnosti:

Kontaktní údaje (pokud se liší od údajů uvedených v žádosti):

Adresa: Pobyť na adrese od:
Telefon: E-mail:

II. VZDĚLÁNÍ (uveďte název školy, vyučení, odborné zkoušky)

- základní
- vyučen – obor: .....
- středoškolské: .....
- vyšší odborné: .....
- vysokoškolské: .....
- Jiné odborné zkoušky: .....

**III. ZAMĚSTNÁNÍ (uveďte název zaměstnavatele a Vaše postavení v zaměstnání
max. 5 let zpět, pracovní dobu, vzdálenost od místa bydliště)**

.....
.....
.....
.....
.....

IV. ZÁJMY

.....
.....
.....
.....
.....

V. ZKUŠENOSTI S PÉČÍ O DĚTI

Věnoval/a jste se péči o děti
- v rámci výkonu zaměstnání?

ano

ne

Kde a jak:

.....
.....
.....
.....
.....

- v rámci dobrovolné činnosti?

ano

ne

Kde a jak:

.....
.....
.....
.....
.....

- jinde?

ano

ne

Kde a jak:

.....
.....
.....
.....
.....

VI. ZDRAVOTNÍ STAV

Léčíte se s nějakým onemocněním?

ano

ne

Jakým:

.....
.....

Máte nějaké zdravotní obtíže a omezení (alergie, astma...)?

ano

ne

Jaké:

.....
.....
.....

Užíváte trvale léky?:

ano

ne

Jaké:

.....

Docházíte k odbornému lékaři

ano; jaké odbornosti .....

ne

ZDRAVOTNÍ STAV

Vyskytlo se ve Vaší rodině (rodiče, sourozenci, děti) nějaké dědičné nebo závažné onemocnění?

ano   ne

Jaké: .....

Jaká závažnější onemocnění jste prodělal/a Vy?:

.....

Utrpěl/a jste nějaký závažný úraz?:

ano   ne

Kdy a jaký: .....

Zůstaly Vám nějaké následky?:

ano   ne

Jaké: .....

Byl/a jste někdy hospitalizován/a pro duševní onemocnění?

ano   ne

S jakým onemocněním: .....

.....

Byl/a jste vyšetřen/a nebo ambulantně léčen/a u neurologa, psychiatra či psychologa?

ano   ne

S jakým onemocněním:.....

.....

Pobíráte plný nebo částečný invalidní důchod?:

ČID   ID   ne

Dg.: .....

.....

Léčil/a jste se s nějakou závislostí (drogovou, alkoholovou, hráčskou, jinou): ano   ne

Kdy a s čím: .....

.....

.....

Cítíte se z Vašeho pohledu zdrav/a?

ano

ne – proč: .....

VII. RODIČE

Matka:

Jméno a příjmení:

Datum narození:

Zemřela v roce:

Příčina úmrtí: .....

Otec:

Jméno a příjmení:

Datum narození:

Zemřel v roce:

Příčina úmrtí:.....

Sourozenci:

ano

Kolik:

Kolikátý/á jste v pořadí:

ne

Věk, pohlaví:

VIII. PARTNERSKÝ VZTAH

Manžel/ka, partner/ka

Jméno a příjmení:

Rodné příjmení:

Datum narození:

Datum uzavření sňatku:

Délka známosti před sňatkem:

Délka společného soužití před sňatkem:

Pořadí manželství:

Jste rozvedený/á:

Kolikrát:

V roce:

Kdo podával návrh na rozvod?

vy

bývalý/á manžel/ka

Důvod: .....

Děti z předchozích manželství:

ano

Kolik:

ne

Jste s dětmi v kontaktu?

ano

Jak často:

ne

ČÁST B – ÚDAJE O DĚTECH (vyplní žadatelé společně)

DĚTI i dospělě žijící mimo rodinu

Jméno a příjmení:

Datum narození:

Bydliště:

dítě ze současného vztahu   dítě partnera   dítě partnerky

osvojené v roce ..... v jiné formě náhradní rodinné péče od roku .....

V případě, že s vámi dítě již nežije, kdy odešlo? .....

Kam? .....

Zdravotní stav:

dobrý   jiný (postižení, odborné lékařské kontroly, atd.)

Jméno a příjmení:

Datum narození:

Bydliště:

dítě ze současného vztahu   dítě partnera   dítě partnerky

osvojené v roce ..... v jiné formě náhradní rodinné péče od roku .....

V případě, že s vámi dítě již nežije, kdy odešlo? .....

Kam? .....

Zdravotní stav:

dobrý   jiný (postižení, odborné lékařské kontroly, atd.)

Jméno a příjmení:

Datum narození:

Bydliště:

dítě ze současného vztahu   dítě partnera   dítě partnerky

osvojené v roce ..... v jiné formě náhradní rodinné péče od roku .....

V případě, že s vámi dítě již nežije, kdy odešlo? .....

Kam? .....

Zdravotní stav:

dobrý   jiný (postižení, odborné lékařské kontroly, atd.)

Jméno a příjmení:

Datum narození:

Bydliště:

dítě ze současného vztahu   dítě partnera   dítě partnerky

osvojené v roce ..... v jiné formě náhradní rodinné péče od roku .....

V případě, že s vámi dítě již nežije, kdy odešlo? .....

Kam? .....

Zdravotní stav:

dobrý   jiný (postižení, odborné lékařské kontroly, atd.)

ČÁST C – ÚDAJE O DOMÁCNOSTI (vyplní žadatelé společně)

I. BYTOVÉ POMĚRY

Žijete v: rodinném domě v bytě

o velikosti (uvedte rozlohu i počet místností): .....

Dům/byt, ve kterém žijete? je ve Vašem osobním vlastnictví
 užíváte na základě nájemní smlouvy
 užíváte na základě podnájemní smlouvy
 užíváte na základě jiného oprávnění, jakého?
.....

Máte zahradu? ano ne

Máte nějaké domácí zvíře? ano Jaké? .....
 ne

Bude mít přijaté dítě/děti vlastní pokoj? ano ne

Žije s Vaší rodinou (kromě dětí uvedených v další části) někdo ve společné domácnosti (kdo, proč, jak dlouho, jak se účastní Vašeho společného života..)?
.....
.....
.....
.....

II. LOKALITA

Jak byste charakterizovali lokalitu, ve které žijete? (samota, vesnice, historické centrum města, klidná vilová čtvrť apod.)
.....
.....
.....
.....

Občanská vybavenost:

Dostupnost mateřské školy:
.....
.....

Dostupnost základní školy:
.....
.....

Dostupnost dětského lékaře:
.....
.....

III. FINANČNÍ SITUACE

Příjmy pravidelné:

- ano ve výši:
 ne

Příjmy nepravidelné, občasné:

- ano ve výši (obvykle za rok):
 ne

Dávky státní sociální podpory (rodičovský příspěvek, přídavek na dítě aj.):

- ano ve výši:

Jaké: .....

- ne

Dávky pěstounské péče - odměna pěstouna

- ano odměna pěstouna ve výši:
 ne

Dávky sociální péče (dávky pro osoby se zdravotním postižením, dávky pomoci v hmotné nouzi, příspěvek na péči):

- ano ve výši:

Jaké: .....

- ne

Soudně určená vyživovací povinnost:

Příjem:

- ano ve výši:
 ne

Výdaj:

- ano ve výši:
 ne

Jiná platební povinnost: (úvěry, půjčky, exekuce atd.):

- ano ve výši:

Jaká:

.....

- ne

ČÁST D – PŘEDSTAVY A OČEKÁVÁNÍ (vyplní žadatelé společně)

I. OČEKÁVÁNÍ

Zde uveďte, proč jste se pro náhradní rodinnou péči rozhodl/a/li, co od přijetí dítěte očekáváte, kdo se nejvíce na péči o dítě bude podílet, zda plánujete opustit zaměstnání atd.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

II. PŘEDSTAVY O PŘIJATÉM DÍTĚTI

Uveďte své představy o přijímaném dítěti/dětech (např. věk, jaké zdravotní omezení u přijímaného dítěte jste připraveni zvládnout apod.), zda máte zkušenosti s výchovou dětí v náhradní péči, eventuálně s problémy ve výchově dětí; atd.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Potvrzuji, že údaje, které jsem uvedl/a jsou pravdivé a jsem si vědom/a toho, že uvedení nepravdivých údajů může mít za následek nezařazení nebo vyřazení mé žádosti o zprostředkování náhradní rodinné péče.

Souhlasím s uchováním a zpracováním osobních údajů uvedených v dotazníku v souladu se zákonem č. 101/2000 Sb. o ochraně osobních údajů, v platném znění.

Datum: .....

Podpis žadatele: .....

Podpis žadatelky: .....

Žádost o zařazení do evidence žadatelů vhodných stát se osvojiteli / pěstouny / pěstouny na přechodnou dobu

I. Žadatelka:

Příjmení:	Jméno ¹⁾ :		
Rodné příjmení ²⁾ :	Titul před jménem:	za jménem:	
Rodné číslo ³⁾ :	Datum narození:		
Místo trvalého pobytu:	Obec:	Část obce:	Ulice: .....
	Ulice:	Č. p. ⁴⁾ :	Č. orient.: ..... PSČ: .....
Cizinec - adresa pobytu:	Obec:	Část obce:	Ulice: .....
	Ulice:	Č. p. ⁴⁾ :	Č. orient.: ..... PSČ: .....
Rodinný stav:	Telefon:	E-mail:	

II. Žadatel:

Příjmení:	Jméno ¹⁾ :		
Rodné příjmení ²⁾ :	Titul před jménem:	za jménem:	
Rodné číslo ³⁾ :	Datum narození:		
Místo trvalého pobytu:	Obec:	Část obce:	Ulice: .....
	Ulice:	Č. p. ⁴⁾ :	Č. orient.: ..... PSČ: .....
Cizinec - adresa pobytu:	Obec:	Část obce:	Ulice: .....
	Ulice:	Č. p. ⁴⁾ :	Č. orient.: ..... PSČ: .....
Rodinný stav:	Telefon:	E-mail:	

Žádám o zařazení do evidence žadatelů vhodných stát se osvojiteli / pěstouny / pěstouny na přechodnou dobu^{*)}, v souladu s příslušnými ustanoveními zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů.

V případě osvojení, pokud krajský úřad nezprostředkuje osvojení do 3 let ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o zařazení do evidence žadatelů, **souhlasím – nesouhlasím^{*)}** s tím, aby tato žádost byla postoupena Úřadu pro mezinárodněprávní ochranu dětí za účelem zařazení do evidence pro zprostředkování osvojení dětí z ciziny.

Žádám výlučně o osvojení z ciziny. Ano – Ne^{*)}

¹⁾ Uveďte všechna jména osoby.

²⁾ Kolonku **Rodné příjmení** vyplňte pouze v případě, že se liší od příjmení.

³⁾ Cizinci, pokud nemají v ČR přiděleno rodné číslo, uvedou v kolonce **Rodné číslo** v ČR datum narození ve tvaru den, měsíc, rok.

⁴⁾ Pokud je místo čísla popisného přiděleno číslo evidenční, uveďte před číslem písmeno E.

^{*)} Nehodící se škrtněte.

Souhlasím s tím, že orgány sociálně právní ochrany dětí, podílející se na zařazení do evidence žadatelů a na zprostředkování náhradní rodinné péče, jsou oprávněny zjišťovat další potřebné údaje zejména o tom, zda způsobem svého života budu zajišťovat pro dítě vhodné rodinné prostředí, a dále jsou oprávněny kdykoliv zjišťovat, zda nedošlo ke změně rozhodných skutečností uvedených ve spisové dokumentaci.

Dávám souhlas s uchováním a zpracováním osobních údajů a fotokopii osobních dokladů všemi orgány sociálně-právní ochrany, které se budou podílet na zařazení do evidence žadatelů a na zprostředkování náhradní rodinné péče (v souladu se zákonem č. 101/2000 Sb. o ochraně osobních údajů, v platném znění a zákona č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech, v platném znění).

Souhlasím s účastí na odborné přípravě k přijetí dítěte do rodiny.

Formulář jsem převzal(a) z oficiálních webových stránek Ministerstva práce a sociálních věcí, nezměnil(a) jsem na něm žádné pevné texty, pouze jsem pravdivě vyplnil(a) kolonky určené k vyplňování.

V dne . . 20

podpis žadatelky

V dne . . 20

podpis žadatele

K žádosti prosím doložte:

- občan ČR - doklad o státním občanství
- cizinec - doklad o povolení k trvalému pobytu na území ČR nebo o nepřetržitém přechodném pobytu na území ČR po dobu nejméně 365 dnů podle zvláštního právního předpisu upravujícího pobyt cizinců na území ČR
- občan ČR - opis z evidence Rejstříku trestů - vyžádá obecní úřad s rozšířenou působností
- cizinec - doklad obdobný opisu z evidence Rejstříku trestů vydaný ve státech, ve kterých se žadatel zdržoval nepřetržitě déle než 3 měsíce v době od dovršení patnáctého roku věku do podání žádosti - doloží žadatel
- zpráva o zdravotním stavu praktického lékaře předložena žadatelem
- dotazník obsahující další osobní údaje žadatele, údaje o ekonomických a sociálních poměrech, údaje o osobách žijících v domácnosti žadatele, představy o dítěti

Formuláře Žádosti naleznete na internetové adrese <http://www.mpsv.cz>.

Abstrakt

CHALOUPKOVÁ, I. *Pěstounské péče*. České Budějovice 2020. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Katedra etiky, psychologie a charitativní práce. Vedoucí práce H. Machulová.

Klíčová slova: Pěstounská péče, pěstounská péče na přechodnou dobu, doprovodné organizace, přípravné kurzy, odborné posuzování, proces zařazení pěstounů

Práce se zabývá pěstounskou péčí. Teoretická část charakterizuje pěstounskou péči, práva a povinnosti pěstounů. Dále popisují odborné posuzování pěstounů, doprovodné organizace a jsou zde uvedeny rozdíly mezi pěstounskou péčí na přechodnou dobu a pěstounskou péčí dlouhodobou. Obě formy péče jsou náročné ale zajistí dětem bezpečný domov, lásku a zázemí.

Abstract

CHALOUPKOVÁ, I. Foster care. České Budějovice 2020. Bachelor thesis. University of South Bohemia in České Budějovice. Theological Faculty. Department of Ethics, Psychology and Charitable Work. Thesis supervisor: H. Machulová.

Keywords: Foster care, temporary foster care, accompanying organizations, preparatory courses, expert assessment, process of foster care inclusion.

The thesis deals with foster care. The theoretical part characterizes foster care, rights and duties of foster parents. Furthermore, I describe the professional assessment of foster parents, the accompanying organizations and the differences between temporary and long-term foster care. Both forms of care are demanding but they will provide children with safe home, love and background.